

SAK:n toimintakertomus ja tilinpäätös 2000

21.2.

ISBN 951-714-208-0
ISSN 0786-2288
Helsinki 2001

Toimintaympäristö.....	1
Taloudelliset lähtökohdat.....	1
Yhteiskunnalliset ja työmarkkinapoliittiset lähtökohdat	1
Hallintoelinten toiminta.....	2
SAK:n valtuusto.....	2
SAK:n hallitus.....	3
Edunvalvonnan painopisteet	3
Sopimusratkaisu.....	3
Hallitukseen vaikuttaminen.....	4
Eurooppa-politiikka.....	4
Työllisyyden parantaminen	5
Neuvottelukierrokseen valmistautuminen.....	5
Budjettivaikuttaminen,	5
Työaikapoliitiikka.....	5
Työllisyysohjelmat.....	6
Elinkeinopolitiikka.....	6
Rakennerahasto-, alue- ja rakennepoliitiikka.....	6
Aikuiskoulutuksen kehittäminen.....	6
Harmaa talous ja talousrikollisuus.....	7
Asuntopoliitiikka.....	7
Oikeudenmukaisen ostovoiman ja sosiaalisen turvallisuuden edistäminen.....	8
Hyvinvointiyhteiskunta.....	8
Eläketurvan kehittäminen.....	8
Tapaturmavakuutuksen kehittäminen.....	8
Tapaturmavakuutus ja EU.....	9
Työttömyysturvan kehittäminen.....	9
Emu-puskureiden toiminnan varmistaminen.....	10
Laadukas ja tasa-arvoinen työelämä.....	10
Työntekijöiden työsuhteaseman parantaminen.....	10
Oikeudenmukainen palkkaus.....	11
Työsuojelun tason parantaminen.....	11
Työyhteisöjen kehittäminen.....	11
Työssä jaksaminen.....	12
Tasa-arvon lisääminen työelämässä.....	12
Ikääntyvät työntekijät	13
Perhepolitiikka.....	13
Ay-oikeudet ja sopimusjärjestelmän ylläpito.....	13
Yleissitovuuden vahvistaminen.....	13
Paikallisen sopimisen kehittäminen.....	14

Kansainvälinen edunvalvonta.....	14
Globaalistuminen ja työelämän perusoikeudet.....	14
Kansainvälinen työjärjestö ILO.....	14
Lähialueyhteistyö ja hanketoiminta.....	15
Euroopan tason edunvalvonta.....	15
Pohjoismainen yhteistyö.....	16
Kansainvälinen tiedottaminen.....	17
Vahva SAK.....	17
Järjestöllinen kehittäminen ja järjestäytymisen edistäminen.....	17
Kunnallisvaalien tukitoimet.....	18
Tulokierrosten tukitoimet.....	18
Viestinnän kehittämistyö.....	18
Lehdet.....	21
Koulutustoiminta.....	22
Jäsentutkimukset.....	24
SAK:n nuorisotoiminta.....	25
Ruotsinkielisten jäsenten toiminta.....	26
Taloustietopalvelut.....	26
Palkansaajakeskusjärjestöjen yhteistyö.....	26
Toimisto- ja sisäiset palvelut.....	27
Tietohallinto.....	27
Henkilöstöpolitiikka.....	28
Henkilöstöhallinto.....	32
Tilinpäätös.....	33
Jäsenyydet ja osakkuudet.....	50
Hallintoelimet.....	51
Jäsenmäärät.....	60
Lausunnot.....	61

Toimintaympäristö

Taloudelliset lähtökohdat

Jo ennestään ripeä talouskasvu nopeutui Suomessa vuonna 2000. Kokonaistuotanto kasvoi runsaat 5,5 prosenttia, mikä oli yli prosenttiyksikön enemmän kuin edellisenä vuonna. Tuotannon kasvun nopeutuminen perustui ennen kaikkea vinnin kasvun voimistumiseen. Ripeän talouskasvun myötä työllisten määrä kasvoi noin 40 000 henkilöä. Työllisyyden paranemisesta huolimatta työttömyysaste aleni vain vähän ja keskimääräinen työttömyysaste oli 9,8 prosenttia. Tämä ennakoitua hitaampi työttömyyden aleneminen johtui osaltaan korkeasuhdanteen vauhdittamasta työvoiman tarjonnasta, erityisesti nuorten lisääntyneestä tulosta työmarkkinoille.

Inflaatio nopeutui tuntuvasti kertomusvuoden aikana. Hint- ja kustannuspaineita lisäsivät erityisesti raakaöljyn ja öljytuotteiden jyrkästi kohonneet hinnat sekä euron heikkeneminen. Myös asuntohintojen ja vuokrien sekä luottokorkojen nousu vauhdittivat kuluttajahintojen nousua. Loppuvuodesta tapahtuneen polttonesteiden hintojen laskun seurauksena kuluttajahintojen nousuksi muodostui vuoden - joulukuusta 1999 joulukuuhun 2000 - lopulta 3,5 prosenttia, kun hintojen 12 kuukauden nousuvauhti korkeimmillaan oli reippaasti yli 4 prosenttia. Kuluttajahinnat nousivat keskimäärin 3,4 prosenttia edellisestä vuodesta. Kun nimellinen ansiotaso liittoratkaisujen sisältämien sopimuskorotusten ja liukuman seurauksena nousi noin 4 prosenttia, jäi inflaatiosta puhdistetuksi reaaliansioiden nousuksi keskimäärin puoli prosenttia.

Kansainväliset suhdanteet kehittyivät varsin suotuisasti. Maailmankaupan arvioidaan lisääntyneen yli 13 prosenttia vuonna 2000. Epävarmuutta nähtiin aiheutuvan ennen muuta Yhdysvaltain talouskehityksestä. Siellä ongelmia ovat mittava vaihtotaseen vaje ja kotitalouksien korkea velkaantuneisuus, joiden seurauksena talouskasvu hidastuu. Jos se tapahtuisi äkillisesti ja hallitsematta, vaikutukset voisivat välittyä nopeasti muualle kansainväliseen talouteen ja lopulta myös Suomeen.

Kansainväliseen talouskehitykseen liittyvät epävarmuus- ja riskitekijät korostivat tarvetta kotimaisen talous- ja yhteiskuntakehityksen vakauden ja ennustettavuuden ylläpitämiseen. Keskeisenä tavoitteena tässä nähtiin pääseminen tuloratkaisuun, joka tukisi vakaata talouskasvua ja työllisyyttä, turvaisi reaaliansioiden ja ostovoiman nousun sekä estäisi inflaatiokierteen irtipääsyn.

Yhteiskunnalliset ja työmarkkinapoliittiset lähtökohdat

Toimintavuoden ajan työehtosopimukset rakentuivat sopimusaloitusten sopimusten, ns. ryväratkaisun pohjalle. Vuoden lopulla neuvoteltiin vuosia 2001 ja 2002 koskeva tulopoliittinen kokonaisratkaisu.

Sateenkaarihallitus istui tukevasti, joskin sen politiikkaa koskeva sisäinen kritiikki voimistui. Hallitus päätti vuoden 2001 budjetista budjettiriihessään heinäkuun lopulla ja teki siinä yhteydessä myös tuloverotusta koskevat ratkaisunsa työmarkkinaratkaisusta riippumatta. Hallitus päätyi lähes vuoden kestäneen väännon jälkeen työehtosopimusten uudistamista koskevaan kokonaisuutukseen, joka oli myös SAK:n hyväksyttävissä. Samassa yhteydessä poistettiin tupon tieltä hallituksen työttömyysturvan ja osa-aikaeläkkeen heikennyshankkeet. Näiden esteiden poistuttua neuvottelut uudeksi tulopoliittiseksi sopimukseksi käynnistyivät virallisesti lokakuun alussa. Neuvottelutulos syntyi marraskuun puolivälissä ilman AKAVAA. Liittojen soveltamista ja niveltämistä koskevat neuvottelut johtivat uuden, vuosia 2001 ja 2002 koskevan, tulopoliittisen kokonaisratkaisun allekirjoittamiseen joulukuun puolivälissä.

Kaksivaiheisissa presidentinvaaleissa tasavallan presidentiksi valittiin Tarja Halonen. SAK myötävaikutti vaaleihin jäsenistönsä äänestysaktiivisuuden nostoon tärkeimpin toimenpitein.

Hallintoelinten toiminta

SAK:n valtuusto

Sääntömääräinen kevätkokous

SAK:n valtuusto kokoontui sääntömääräiseen kevätkokoukseen Kiljavan opistolle 26 ja 27.5.2000. Kokous hyväksyi SAK:n toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen vuodelta 1999 sekä myönsi tili- ja vastuuvapauden hallitukselle ja muille tilivelvollisille. Valtuusto käsitteli yhdeksän liittojen tekemää esitystä.

Kokouksen julkilausumassa valtuusto totesi, että pitkittyvä työttömyys ja syrjäytyminen ovat yhteiskuntamme vakavimmat ongelmat, joihin voidaan vaikuttaa vakaa talous- ja yhteiskuntakehityksen oloissa. Tulopoliittisilla ratkaisuilla on parhaiten voitu turvata talouden vakaus ja ennustettavuus sekä hyvinvointiyhteiskunnan toimivuus.

Valtuusto edellytti, että SAK:n hallitus selvittää alkusyksyyn mennessä, onko edellytyksiä sellaiseen useampivuotiseen kattavaan tulopoliittiseen ratkaisuun, joka parantaa työllisyyttä ja varmistaa palkansaajien ostovoiman nousun, tasaisen ansiokehityksen sekä hyvinvointipalvelujen ja sosiaaliturvan rahoituksen.

Valtuusto totesi myös, että työsopimuslakikomitean työ muodostaa tasapainoisen kokonaisuuden ja edellytti, että palkansaajien työehtojen vähimmäissuojaa ja yleisluovutusta koskevat komitean ehdotukset toteutetaan SAK:ta tyydyttävällä tavalla. Jos maan hallitus omilla yksipuolisilla ratkaisuillaan ohittaa komiteassa kolmikantaisesti valmistellut ehdotukset, se muodostaa esteen uudesta tuloratkaisusta sopimiselle.

Sääntömääräinen syyskokous

Valtuuston sääntömääräisessä syyskokouksessa 24. ja 25.11.2000 Kiljavan opistolla hyväksyttiin SAK:n talous - ja toimintasuunnitelma vuodeksi 2001 ja käsiteltiin kuusi jäsenliittojen tekemää esitystä.

Valtuusto totesi päätöslausumassaan, että tulopoliittista sopimusta koskeva neuvottelutulos vastaa valtuuston asettamia tavoitteita. Sen solidaarinen palkkalinja on merkityksellinen pieni- ja keskituloisille palkansaajille. Erityisen arvokasta ratkaisussa on työttömyysturvaan tehty tasokorotus. Tulopoliittisen sopimuksen varmistamiseksi valtuusto piti tärkeänä, että alakohtaiset työ- ja virkaehtosopimukset uudistetaan neuvottelutuloksen pohjalta ja painotti, että työnantajien on kannettava vastuunsa siitä, että liittoneuvottelut käydään asiallisessa hengessä ja viivyttelemättä.

Valtuusto kiirehti työsopimuslain käsittelyä eduskunnassa ja edellytti, että se hyväksyy hallituksen esittämässä muodossa.

SAK:n hallitus

SAK:n hallitus kokoontui kuluneen vuoden aikana yhteensä 18 kertaa. Hallitus otti kantaa kevätkaudella valtion menokehyyksiin vuosina 2001 - 2004, vuoden 2000 lisäbudjettiin ja valtion vuoden 2001 talousarvioesitykseen sekä työnantajien vaatimukseen lakko-oikeuden rajoittamisesta.

Tulopoliittiset sopimustavoitteet hallitus käsitteli syyskuussa ja neuvottelutulos tulopoliittiseksi kokonaisratkaisuksi hyväksyttiin 17.11. SAK:n hallitus totesi liittojen neuvottelutulokset ja hyväksyi tulopoliittisen sopimuksen pohjalta syntyneen tulopoliittisen kokonaisratkaisun omalta osaltaan 15.12.

Hallitus hyväksyi joulukuun kokouksessaan EU:n itälaajentumista koskevan kannanoton, jossa se edellyttää, että maan hallitus vaatii laajentumisneuvotteluissa riittävän pitkiä siirtymäaikoja työvoiman vapaalle liikkuvuudelle.

Hallitus päätti käynnistää järjestäytymisen edistämiseksi ja korkean järjestäytymisasteen säilyttämiseksi Liikkeessä -kampanjan ja hyväksyi siihen liittyvät suositukset jäseneksi liittymisestä ja jäsenkorttihankkeen.

SAK:n 16. edustajakokouksen valmistelutyöt käynnistettiin elokuussa. Edustajakokous pidetään Helsingin messukeskuksessa 28. - 30.5.2001. Edustajakokouksen sääntömääräinen ennakkoilmoitus hyväksyttiin lokakuun kokouksessa.

Uuden ajan ay-koulun kokeilu onnistui ja hallitus päätti vakinaistaa ay-koulujen toiminnan paikalliskoulutuksen edistämiseksi.

Edunvalvonnan painopisteet

Sopimusratkaisu

Vuonna 2000 käytiin kaksi neuvottelukierrosta. Keväällä sopimusneuvottelut kestivät pitkään, liittokohtaisia sopimuksia tehtiin tammikuun puolivälin ja huhtikuun puolivälin välisenä aikana. Ryväsratkaisun linjan mukaisten korotusten kustannusvaikutus oli 3,1 prosenttia. Ratkaisun linja oli varsin kattava, vaikka osa sopimuksista syntyi lakkojen kautta. Pääosa tältä pohjalta syntyneistä sopimuksista oli yksivuotisia.

Neuvottelujakson loppupäässä solmittujen sopimusten palkankorotukset ylittivät osin ryväsratkaisun linjan. Useassa tapauksessa ne syntyivät n. viikon mittaisen lakon jälkeen ja sopimukset olivat monivuotisia. Kemian liitto sai lisäksi sovittua helatorstain jälkeisen lauantain työaikaa lyhentäväksi palkalliseksi vapaapäiväksi.

Tulopoliittinen sopimusratkaisu vuosille 2001-2002 allekirjoitettiin 15. päivänä joulukuuta. Ratkaisun kattavuus oli hyvä, SAK:n kentässä 99 prosenttia. Keskusjärjestöistä AKAVA ei allekirjoittanut sopimusratkaisua, mutta pääosin sen jäsenliitot solmivat TUPO:n mukaisen sopimuksen. Ostovoima nousee ratkaisun mukaan 3, 5 prosenttia ensimmäisenä sopimusvuonna ja kaksi prosenttia toisena sopimusvuonna. Ratkaisu oli solidaarinen, sillä yleiskorotukset olivat penni- ja markkamääräisiä ja ratkaisuun liittyi tasa-arvoerä. Ratkaisun yhteydessä sovittiin vuotta 2002 koskevan tuloverokevennyksen linjoista.

Sopimusratkaisun myötä palkansaajien ostovoiman kehitys paranee. Ratkaisu vakauttaa taloutta, tukee työllisyyttä ja hillitsee inflaatiota. Tärkeitä saavutuksia olivat myös työttömyysturvaan kymmenen vuotta sitten tehdyn leikkauksen korjaus

sekä työajan lyhentäminen helatorstain jälkeisen lauantain tultua palkalliseksi vapaaksi kaikilla sopimusaloilla.

Työelämän laadulliseksi kehittämiseksi sovittiin useista konkreettista toimenpiteistä sekä käynnistettiin kaksi- ja kolmikantaisia hankkeita. Ne kohdistuvat elinikäisen oppimisen, työyhteisöjen kehittämisen ja työssä jaksamisen tukemiseen, työn ja perhe-elämän yhteensovittamiseen sekä henkilöstön edustajien aseman parantamiseen.

Hallitukseen vaikuttaminen

Työsopimuslain antaminen eduskunnalle valmistuneen komiteamietinnön pohjalta oli SAK:n keskeinen tavoite. Asiaan vaikutettiin useiden ministeritapaamisten ja julkisten esiintymisten kautta. Työehtosopimusten yleissitovuuden perusteita koskenut kiista ratkesi vasta alkusyksystä sen jälkeen kun SAK oli asettanut työsopimuslaista sopimisen tulopoliittisen sopimuksen syntymisen ehdoksi. Samassa yhteydessä ratkaistiin myös osa-aikaeläkkeitä ja työttömyysturvaa koskevat erimielisyydet. SAK torjui valtiovarainministerin esittämät heikennykset.

Toinen päätavoite hallituksen suuntaan oli se, että hallitus myötävaikuttaa osaltaan tulopoliittisen ratkaisun solmimiseen. Vuoden 2001 verotusta koskevat päätökset hallitus teki ennen tuloneuvottelujen alkamista. Vuoden 2002 veroista päätettiin sen sijaan tulopoliittisen sopimuksen yhteydessä. Tupon laatupaketti edellyttää monelta osin hallituksen myötävaikutusta. SAK vaikutti erityisesti siihen, että ammatillisen lisäkoulutuksen voimavaroja päätettiin lisätä. Asuntopoliitikkaa koskevista asioista hallitus ei ollut valmis sopimaan tupon yhteydessä, vaikka asuntopula haittaa jo työvoiman saatavuutta kasvukeskuksissa.

Työsopimuslain ratkeaminen SAK:ta tyydyttävällä tavalla ja tupon synty vahvistivat hallitusohjelmaankin kirjattua periaatetta kolmikantaisen yhteistyön tarpeellisuudesta ja merkityksestä. Yhteistyö hallituksen kanssa sujui tyydyttävästi, sillä olennaisissa asioissa se oli valmis ottamaan huomioon SAK:n esittämät näkökannat.

Eurooppa-politiikka

SAK jatkoi aiempaa aktiivisemmin vaikuttamista EU-tason valmisteluun sosiaaliturvaa, eläkkeitä ja liikkuvuutta koskevissa kysymyksissä niin kansallisella tasolla kuin EAY:n kautta. Tärkeimpiä toimintavuoden aikana valmistuneita asiakirjoja olivat syrjäntädirektiivit ja syrjinnän vastainen toimintaohjelma, Euroopan sosiaalinen toimintaohjelma ja syrjäytymisen vastaisen toiminnan sekä tasa-arvon 5-vuotisohjelmat. Syrjäntädirektiivin kansalliseen toimeenpanoon liittyen SAK vaikutti myös aktiivisesti ulkomaalaisvaltuutetun viran lakkauttamiseksi ja korvaamiseksi syrjäntävaltuutetun viralla.

Työllisyyden parantaminen

Neuvottelukierrokseen valmistautuminen

SAK:n virallinen valmistautuminen uuteen sopimuskieltoon alkoi valtuuston kokouksessa toukokuun lopulla. Päätöslauselmassaan valtuusto edellytti SAK:n hallituksen selvittävän alkusyksyyn mennessä edellytykset useampivuotiseen kattavaan tulopoliittiseen ratkaisuun, joka parantaa työllisyyttä, tukee työelämän kehittämistä, varmistaa palkansaajien ostovoiman nousun, tasaisen ansiokehityksen sekä hyvinvointipalveluiden ja sosiaaliturvan rahoituksen. SAK:n liittojen sopimuskieltoista koskevia näkemyksiä selvitettiin kesäkuussa toimialaneuvottelukunnissa.

SAK:n hallitus päätti tulopoliittisen sopimuksen laadullisista tavoitteista ja palkankorotusmallista lokakuun alussa. Laatuasioissa korostuivat työelämään liittyvä koulutus, työssä jaksaminen, työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen, luottamusmiesten toimintaedellytysten parantaminen sekä työajan lyhentäminen (helatorstai jälkeinen lauantai). Erityisesti työelämän laadullista uudistamista koskevia tavoitteita valmisteltiin yhteistyössä muiden palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa.

Palkankorotusmallin osalta vaadittiin markkamääräistä yleiskorotusta, liitto- ja tasa-arvoerää ja indeksiehtoa sekä ansiokehitystakuuta. Verokevennysten tuli kohdistua pieni- ja keskituloisille. Varsinaiset palkankorotustavoitteet SAK:n hallitus asetti lokakuun lopulla. Yleiskorotuksen, liittoerän ja tasa-arvoerän sekä veroratkaisujen myötä ostovoiman tavoiteltiin nousevan ensimmäisenä sopimusvuonna n. 3,5 prosenttia ja toisena vuonna n. 3 prosenttia.

Budjettivaikuttaminen

SAK esitti keväällä omat tavoitteensa liitoilta koottujen evästysten pohjalta hallituksen valmistelemaan tulevaisuuspakettiin. Samassa yhteydessä otettiin kantaa finanssipolitiikan linjaan ja lähivuosien budjettikehyksiin. Linjauksiin vaikutettiin myös valiokuntakuulemisten ja henkilökohtaisten tapaamisten avulla.

Kesäkuussa esitettiin vuoden 2001 talousarviota koskevat SAK:n tavoitteet. Valtiovarainministeriön heinäkuisten budjettineuvottelujen yhteydessä esitettiin arvio ja laskelmat esitettyjen verokevennysten vaikutuksista. Varsinaiseen budjettiriiheen valmisteltiin yksityiskohtainen lista SAK:n näkemyksistä. Erityinen painopiste vaikuttamisessa olivat ammatillisen lisäkoulutuksen määrärahat. Sekä maan hallituksessa että myöhemmässä eduskuntakäsittelyssä SAK:n kantoja saatiin osittain läpi. Budjetista valmistettiin pääluokittain kokonaisarvio sekä omaan että liittojen käyttöön.

Työaikapolitiikka

Vuoden 2000 aikana työaikapolitiikka oli esillä lähinnä työaikajärjestelyjen, ei niinkään työajan lyhentämisen näkökulmasta. Työmarkkinakeskusjärjestöjen työaika-työryhmän tehtävänä oli kuitenkin edelleen eurooppalaisen työaika-kehityksen ja esim. Ranskan työajanlyhennysmallin työllisyysvaikutusten seuranta.

Osana tulopoliittista sopimusratkaisua sovittiin, että keskusjärjestöjen pysyvä työaika-työryhmä laatii hyviä työaika-käytäntöjä edistävän kannanoton, jonka tarkoituksena on mm. ohjata työaikajärjestelyjä työsuojelun näkökulmasta. Myös vuorotteluvapaakokeilun jatkamisesta ja kehittämisestä sekä joustavien työaikajärjestelmien kehittämisestä sovittiin.

TUPO:ssa laadittiin myös suositus alakohtaisiin työ- ja virkaehtosopimuksiin sisällytettävästä periaatteesta, että työvuoroluetteloita laadittaessa tulee välttää epätarkoituksen mukaisia työvuoroja. Tällä suosituksella pyrittiin kiinnittämään huomiota työvuorojen pilkkomiseen sekä alle neljän tunnin työvuorojen käyttämiseen.

Työllisyysohjelmat

EU:n työllisyyspolitiikan suuntaviivojen mukaisesti SAK osallistui kevätkaudella työllisyyspolitiikan kansallisen toimintaohjelman valmisteluun. SAK:n tavoitteiden painopisteinä olivat ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien työ- ja kuntoutumismahdollisuudet, elinikäinen oppiminen ja sitä koskevat järjestelyt työpaikoilla sekä työn uudelleenorganisointi nykyistä mielekkäämmäksi ja tuottavammaksi. Syyskaudella osallistuttiin toimintasuunnitelman kahdeksan alueellisen ja monivuotisen hankkeen valmisteluun.

SAK vaikutti Aktiivinen sosiaalipolitiikka-työryhmässä saadakseen työryhmän esityksen sellaiseksi, että siitä olisi todellista apua pitkäaikaistyöttömien työllistymiseen. SAK jätti helmikuussa eriävän mielipiteensä työryhmän loppuraporttiin ja jatkoi sen jälkeen vaikuttamistyötä niin, että kun lakiesitys kuntouttavasta työtoiminnasta syksyllä annettiin, se oli muuttunut keskeisiltä osiltaan vastaamaan SAK:n esittämiä linjauksia.

Elinkeinopolitiikka

Hallituksen tulevaisuuspakettiin SAK esitti Suomen Teollisuussijoitus Oy:n osakepääoman nostamista hallitusohjelman mukaisesti 250 miljoonalla markalla, mikä toteutui. Samalla painotettiin lisävoimavarojen sijoittamista tutkimukseen ja tuotekehittelyyn sekä yliopistojen perustutkimukseen. Nämä tavoitteet etenivät osittain mutta sijoituksia liikenteen infrastruktuurin parantamiseen ei vastoin SAK:n toiveita lisätty. Laajakaistaisten tiedonsiirtoverkkojen ulottamista koko maahan vaadittiin useissa tapaamisissa ja kannanotoissa.

Valtionyhtiöiden yksityistämiseen liittyvät asiat olivat esillä useassa eri yhteydessä. SAK otti kantaa sen puolesta, että Sonera Oyj:n keskeiset toiminnot säilytetään Suomessa ja että valtio säilyy yhtiössä merkittävänä omistajana. Samoja näkökohtia painotettiin myös muiden valtionyhtiöiden kohdalla. Kesän ja alkusyksyn aikana SAK yhdessä eräiden jäsenliittojen kanssa vaikutti valtioneuvoston kantaan, jonka mukaan valtio säilyy merkittävänä omistajana jatkossakin tärkeimmissä teollisuus- ja energia-yhtiöissä.

Elinkeinopoliittiseen vaikuttamiseen osallistuivat sekä teollisuusalojen että kuljetusalojen toimialaneuvottelukunnat, joilla oli tapaamisia asianomaisten ministerien kanssa. SAK:n edustaja nimettiin Finnvera Oyj:n hallitukseen.

Rakennerahasto-, alue- ja rakennepolitiikka

Toimintavuoden aikana osallistuttiin Euroopan unionin alueohjelmista ja Equal-yhteisöaloitteesta komission kanssa käytyihin neuvotteluihin ja vaikutettiin siihen, että sosiaalipartnerit voivat alkaneen ohjelmakauden 2000 - 2006 aikana saada teknistä tukea hanketoiminnan edistämiseen kaikissa ohjelmissa. Liittojen hallinnoille esiteltiin EU:n aluepolitiikkaa ja hanketoimintaa ja kartoitettiin liittojen näkemyksiä SAK:laisen ay-liikkeen roolista aluepolitiikassa.

Aikuiskoulutuksen kehittäminen

Toimintavuoden aikana valmistui ja käsiteltiin eduskunnassa lakiesitys aikuiskoulutustuesta. Laki merkitsee KELAn opintotukikeskuksen hallinnoiman aikuisopinto-

tuen ja Koulutus- ja erorahaston maksaman ammattikoulutusrahan yhdistämistä uudeksi, tukitasoltaan korkeammaksi etuudeksi. Oikeus aikuiskoulutustukeen karttuu työuran kestäessä ja etuus on ansiosidonnainen. Uusi tuki rahoitetaan Työttömyysvakuutusrahastosta.

Tuloratkaisun osana järjestöt sopivat laajasta koulutuspaketista, jolla aikuiskoulutusta pyritään laajentamaan ja kohdistamaan aikaisempaa enemmän työelämän tarpeiden mukaisesti. Osana ratkaisua sovittiin mm. Koulutus- ja erorahaston etuuksien kehittämisestä, työttömän koulutuspäivärahan saannin helpottamisesta ja tutkintoa vailla olevien oikeudesta oppisopimuskoulutuksena suoritettavaan ammattitutkintoon.

Työelämän koulutuksen tehostaminen liitettiin osana laajempaan selvitystyöhön, jota järjestöt ryhtyvät tekemään työelämän kehittämisestä. SAK ilmaisi useammasa yhteydessä huolensa aikuisten ammatillisen kulutuksen määrärahojen voimakaasta supistumisesta valtion talousarvioissa. Tuloratkaisun osana valtioneuvosto päätti lisätä määrärahoja.

Harmaa talous ja talousrikollisuus

SAK vaati harmaata taloutta ja talousrikollisuutta ehkäisevän toiminnan tehostamista. Arvonlisäverotukseen liittyvien väärinkäytösten torjumiseksi ja alv-perinnän tehostamiseksi vaadittiin, että myös Suomessa tulee ottaa käyttöön ns. käännetty verovelvollisuus, jota jo useita vuosia on sovellettu mm. Hollannissa, Belgiassa ja Itävallassa. Arvo-osuuksien hallintarekisteröinnin muutostarpeita on arvioitava siltä kannalta, miten mahdolliset muutokset vaikuttavat edellytyksiin ehkäistä ja selvittää talousrikoksia. SAK vaati myös, että viranomaisyhteistyöhön perustuva, yllätystarkastuksia suorittava verotarkastus tulee laajentaa valtakunnalliseksi.

Asuntopolitiikka

SAK teki useita asuntopoliittisia toimenpide-esityksiä sekä osana valtion talousarvion vaikuttamista että tuloneuvottelujen yhteydessä. Tavoitteena oli vauhdittaa erityisesti kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa työvoima- ja asuntopulasta kärsivillä kasvupaikkakunnilla sekä muita toimenpiteitä asumiskustannusten nousun hillitsemiseksi. SAK esitti, että valtiovallan johdolla kuntien, yleishyödyllisten rakennuttajien ja rakennusliikkeiden kanssa sovittaisiin toimenpidepaketista, jolla kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa lisätään. Valtion tukeman asuntotuotannon tulo-rajot esitettiin tarkistettavaksi niin, että korkotukiasunnot voisivat olla myös keskituloisten palkansaajien ulottuvilla. SAK piti tarpeellisena myös asumistuen enimmäisnormivuokratulojen tarkistamista yleisen vuokratason nousun huomioon ottaen.

Oikeudenmukaisen ostovoiman ja sosiaalisen turvallisuuden edistäminen

Hyvinvointiyhteiskunta

SAK:n yhteiskuntavaikuttamisessa painotettiin erityisesti palkansaajien sosiaalista turvallisuutta ja hyvinvointia koskevia asioita. Sosiaalivakuutuksen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen ajankohtaisia asioita käsiteltiin eri työryhmissä sekä useissa ministereiden, virkamiesten ja eduskuntaryhmien tapaamisissa.

Myös valtion vuoden 2001 talousarvioon vaikuttaessa sosiaaliturva-asiat olivat tärkeimpiä. Kun hallitus viimeisteli talousarvioesitystään, SAK yhdessä muiden palkansaajajärjestöjen kanssa torjui valtionvarainministeriön esittämät työttömyysturvan ja osa-aikaeläkkeen heikentämiset. SAK:n edustajat osallistuvat sosiaaliturvan ja palvelujen rahoittamista pitkällä aikavälillä selvittävän sosiaalimenotoimikunta 2000:n ja sen alaryhmien työhön.

Eläketurvan kehittäminen

SAK:n edustajat osallistuvat toimintavuoden aikana työmarkkinajärjestöjen ja työeläkelaitosten yhteisiin työeläketurvan kehittämistä käsitteleviin työryhmiin.

SAK:n hallinnossa arvioitiin suunnitelmia yksityisen sektorin työeläkelainsäädännön selkeyttämiseksi ja yksinkertaistamiseksi ja selvitystyön jatkamista pidettiin perusteltuna. Samalla pidettiin välttämättömänä, että yksinkertaistamiseen liittyvät epäkohdat ja puutteet korjataan ja että tarvittavat selvitystyöt tehdään myös julkisella sektorilla.

Toimintavuoden aikana jatkettiin työmarkkinajärjestöjen ja työeläkelaitosten työryhmässä työeläkekuntoutuksen varhentamista ja laajentamista koskevaa selvitystyötä. SAK antoi laajan lausunnon työeläkejärjestelmän kilpailua koskevasta selvitysmiesraportista. Järjestön edustajat nimettiin sosiaali- ja terveysministeriön asettamaan työryhmään, jonka tehtäväksi tuli tehdä esityksiä lainmuutoksiksi, joilla pystytään ehkäisemään työeläkevakuutuksen liiallista keskittymistä.

SAK vaikutti keskeisesti siihen, että työmarkkinajärjestöjen neuvotteluryhmässä päästiin sopuun vuoden 2001 maksutason lisäksi myös TEL-maksujen kehittämisen linjoista tulevana vuosina. SAK:n mielestä tärkeää oli linjaus siitä, että jatkossa varaudutaan ikärakenteen muutoksista ja eliniän pitenemisestä aiheutuvaan eläkemenon kustantamiseen nostamalla maksuja tasaisesti ja lisäämällä vanhuuseläkerahastointia.

Toimintavuoden aikana ratkaistiin 1970-luvulta lähtien vireillä ollut uudistus eläkkeen laskennan ja maksatuksen keskittämistä työntekijän viimeksi vakuutaneelle eläkelaitokselle. Tämän niin sanottu viimeisen laitoksen periaate on toiminut yksityisen sektorin eläkelaitosten kesken 1960-luvulta lähtien ja uudistus merkitsee sen laajenemista vihdoin myös yksityisen ja julkisen sektorin välille vuoden 2004 alusta.

Tapaturmavakuutuksen kehittäminen

SAK vaikutti keskeisesti toimintavuoden aikana työnsä päättäneen tapaturma- ja ammattitautilainsäädäntöä kehittäneen työryhmän työhön. Työryhmä ehdotti mm. lisäyksiä ammattitautteina korvattavien sairauksien ja vammojen luetteloon sekä jatkotoimia asbestille altistumisen seurannan parantamiseksi.

SAK:n edustajat osallistuivat toimintavuoden aikana tapaturmavakuutuksen asemaa koskeviin kolmikantaisiin neuvotteluihin. Palkansaajajärjestöt lähettivät sosiaali- ja terveysministeriöön kirjeen, jossa vaadittiin Suomen hallitusta edelleen pitäytymään kannassa, jonka mukaan lakisääteinen tapaturmavakuutus ei kuulu kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin piiriin. Lisäksi järjestöt edellyttivät, että ministeriö käynnistäisi kolmikantaisen lainvalmistelun tapaturmavakuutuksen pitämiseksi myös jatkossa kansallisena sosiaalivakuutuksena.

Tapaturmavakuutus ja EU

Suomen tapaturmavakuutuksen asemaan aiheutti epäselvyyttä EU-komission vaatimus vahinkovakuutusdirektiivien soveltamisesta. SAK:n ja muiden palkansaajajärjestöjen arvion mukaan direktiivien soveltaminen voisi aiheuttaa hankaluuksia lakisääteisen tapaturmavakuutuksen hoitamiselle ja työntekijöiden etujen turvaamiselle.

Keväällä 2000 tehtiin selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tulevaisuuden näkymistä ja mahdollisuuksista säilyttää tämä tärkeä osa työntekijöiden sosiaalivakuutusta suomalaisten ja Suomessa toimivien tapaturmavakuutusyhtiöiden hoitettavana ja EU:n vahinkovakuutusdirektiivien soveltamisen ulkopuolella. SAK:n lähtökohdiksi määriteltiin muun muassa, että tapaturmavakuutuksen etuuksien määräytyminen ja vakuutuslaitosten valvonta tapahtuvat jatkossakin Suomessa ja että vakuutettujen edut turvataan kaikissa oloissa.

Työttömyysturvan kehittäminen

Työttömyysturvan kehittämisestä käytiin toimintavuoden aikana vilkasta julkista keskustelua. Valtiovarainministeriöstä esitettiin pariinkin otteeseen työttömyysturvan tasoon alenemaa. SAK vaikutti keskeisesti siihen, että alenemia ei toteutettu.

Työttömyysturvaa ja työvoimapolitiikkaa selvitettiin nopealla toimeksiannolla asetussa työryhmässä. SAK esitti työryhmälle oman ohjelmansa työllisyyden tukemiseksi ja ammattitaitoisen työvoiman turvaamiseksi. Ohjelma sisälsi esityksiä työmarkkinoiden toimivuuden parantamisesta, työtilaisuuksien tarjoamisesta, työvoiman tarjonnan ja osaamisen lisäämisestä, asuntotuotannon varmistamisesta kasvualueilla sekä työttömyysturvan ehtojen parantamisesta. Työttömyysturvaan SAK esitti parannuksia mm. soviteltuun päivärahaan, lomakorvausten jaksottamiseen ja työssäoloehdon kertymiseen.

Työryhmässä oli esillä myös työttömyysturvan leikkauksia, mutta työttömyysturvasta työryhmä ei tehnyt mitään muutosesityksiä. Työryhmä kiinnitti huomiota pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen ja osaamisen ja ammattitaidon kehittämiseen.

SAK:n tavoitteena tulopoliittisissa sopimusneuvotteluissa oli työttömien ostovoiman parantaminen korottamalla työttömyysturvan tasoa. Sopimuksessa saatiinkin aikaan korjaus työttömyysturvan tasoon siten, että ansioturvaan tulee tasokorotus 1.3.2002 alkaen. Lisäksi sovittiin työttömyysturvaa ja työvoimapolitiikkaa selvittävän työryhmän asettamisesta.

SAK:n edustajat osallistuivat työttömyysturvan valvonnan uudistamistyöhön. Asiaa valmisteltiin yhteistyössä SAK:laisten työttömyyskassanjohtajien kanssa.

Ansiosidonnaisten päivärahojen taso

SAK:n esityksestä sosiaali- ja terveysministeriö asetti työryhmän selvittämään sosiaalivakuutuksen päivärahojen laskennassa vuodesta 1993 lähtien käytössä ollut ja yksivuotisilla laeilla säädeltyä ns. prosenttivähennystä. Työryhmä ei pysty-

nyt tekemään ratkaisua prosenttivähennyksestä luopumisesta. SAK ja muut palkansaajajärjestöt sekä kansaneläkelaitos katsoivat, että työttömyys-, sairaus- ja vanhemmuus- sekä tapaturmavakuutusväyvärahojen tasoa leikkaavan vähennyksen poistaminen tulisi toteuttaa mahdollisimman pikaisesti.

Emu-puskureiden toiminnan varmistaminen

Myönteisen työllisyys- ja talouskehityksen johdosta työttömyysturvan ja työeläkkeiden Emu-puskurit alkoivat täyttyä ennakoitua aiemmin jo vuoden 2000 aikana. Tämän johdosta vuoden 2001 työttömyysvakuutusmaksuja voitiin alentaa. Työttömyysvakuutusrahaston toiminnan kehittäminen jatkui.

Laadukas ja tasa-arvoinen työelämä

Työntekijöiden työsuhteiden parantaminen

Vuonna 1995 aloittanut työsopimuslakia uudistava komitea sai useiden jatkoaikojen jälkeen vaikean työnsä päätökseen 31.1.2000. Lakia koskevan hallituksen esityksen antaminen eduskunnalle viivästyi Suomen yrittäjien ja kokoomuksen yleisistovuuteen kohdistuneen hyökkäyksen vuoksi. Syyskuussa ministerit Tarja Filatov ja Sauli Niinistö pääsivät SAK:n kannalta tyydyttävään yhteisymmärrykseen yleisistovuuden perusteluista. Lain valmisteluvaiheessa jouduttiin puolin ja toisin tekemään kompromisseja. Tärkeätä kuitenkin on, että laki pystyttiin valmistelevaan kolmikantaisesti työmarkkinaosapuolten laajan yhteisymmärryksen pohjalta.

Uusi laki parantaa monissa kysymyksissä palkansaajien kannalta lain nykytasoa, vaikka se sisältää myös eräitä myönnytyksiä työnantajille. Tärkeimmät uudistukset ovat työehtosopimusten yleisistovuuden selkiyttäminen, vuokratyön vähimmäisehdot ja parannukset epätyypillisissä työsuhteissa.

Eduskunnan vuonna 1999 hylkäämästä lakiesityksestä yksityisyyden suojasta työelämässä valmisteltiin yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa uusi hallituksen esitys, joka annettiin eduskunnalle 9.6.2000. Uudessa esityksessä pyrittiin kiinnittämään huomiota työntekijöiden erityyppisen valvonnan ja testaamisen ongelmiin käytännön työelämässä. Laki sääntelisi mm. työntekijän henkilötietojen ja terveydentilaa koskevien tietojen käsittelyä, työntekijöiden testaamista ja soveltuvuuden arviointia, terveydentilaa koskevien tarkastusten ja testausten suorittamista, geneettisen tutkimuksen kieltoa sekä teknistä valvontaa ja tietoverkkojen käyttöä työpaikalla.

Epätyypilliset työsuhteet EU-tasolla

Euroopan tasolla jatkettiin valmistelua kaikkien epätyypillisissä työsuhteissa työs-kentelevien työntekijöiden aseman turvaamiseksi. Euroopan Ammatillisen Yhteisjärjestön EAY:n sekä työnantajien järjestöjen UNICE:n ja CEEP:n välisiin puitesopimuksiin pohjautuvat osa-aikatyötä ja määräaikaista työtä koskevat direktiivit vietiin Suomen työlaainsäädäntöön työsopimuslain uudistuksen yhteydessä. Määräaikaista työtä koskevan puitesopimuksen ulkopuolelle jääneestä vuokratyöstä käynnistettiin järjestöjen välillä neuvottelut kesäkuussa 2000.

Oikeudenmukainen palkkaus

Työmarkkinajärjestöjen työarviointityöryhmä (TASE) jatkoi toimintaansa. Kansallisen tuottavuusohjelman rahoittama tulospalkkajärjestelmien arviointia kehittävä hanke jatkui. Osana hanketta tuotetaan opas tukemaan tulospalkkajärjestelmän suunnittelua.

Vuoden 2000 liittokierroksella useat liitot kehittivät palkkajärjestelmiä, ja monilla aloilla saatiin sopimuksiin määräyksiä tulospalkkauksesta. Tulospalkkausta koskevien sopimuskohtien lisääntymisen myötä niiden sisällöt eriytyivät. Tulopoliittisella sopimuskierröksellä tulospalkkauksen pelisäännöistä sopiminen oli keskeinen tavoite. Tulopoliittisen sopimuksen mukaisesti tulospalkkausta edistetään yhteisessä työryhmässä mm. koulutuksen kautta. Henkilöstörahastolakeja uudistetaan kolmikantaisessa työryhmässä.

Henkilöstörahastojen toimivuutta koskeva tutkimushanke aloitettiin Teknisessä Korkeakoulussa. Kyseessä on ensimmäinen henkilöstörahastoja laajasti luotaava tutkimus, jonka tuloksia odotetaan rahastojen toiminnan kehittämiseksi.

Jäsenliitoille annettiin neuvontapalveluja työn vaativuuden arviointiin perustuvien palkkajärjestelmien kehittämisessä ja tulospalkkaukseen ja henkilöstörahastoihin liittyvissä kysymyksissä.

Työsuojelun tason parantaminen

SAK oli mukana tekemässä esitystä työterveyshuollon kehittämiseksi vastaamaan nykyajan työelämän tarpeita. Työterveyshuollon toimintaa koskevan työterveyshuoltolain tärkeimmät uudistuskohdat ratkaistiin työmarkkinajärjestöjen kesken osana tulopoliittisia kokonaisratkaisua. Työ saatettiin loppuun kolmikantatyöryhmässä. SAK:n edustajat painottivat erityisesti erilaisten työsuhdemuotojen huomioinnottamista, lisääntyvän henkisen kuormittumisen sekä väkivallan huomioinnottamista perinteisten turvallisuus- ja terveysriskien ohella sekä työterveyden valvonnan tehostamista.

SAK oli mukana hallitusohjelman mukaisen työturvallisuuslainsäädännön uudistamistarvetta selvittävässä työryhmässä. Työryhmä uudistaisi työturvallisuuslakia siten, että se vastaa paremmin mm. epätyypillisten työsuhteiden ja työhyvinvoinnin haasteisiin. SAK oli mukana valmistelemassa tupakansavun syöpävaarallisuuden huomioon ottamista ravintolatyössä koskevaa lainsäädäntöä.

Pienten yritysten riskien hallinnan kehittämiseksi SAK osallistui sekä johtoryhmän että valmistelutyöryhmän jäsenenä uuden riskien hallinta materiaalin kehittämiseen internet-sovelluspohjaisena. SAK osallistui myös työtapaturmakehityksen parantamiseen tähtäävän valtakunnallisen 0 -tapaturmaohjelman kehittämiseen.

Työsuojelupiirien resurssien saattamiseksi vastaamaan riittävää valvontaa ja neuvontaa sovittiin osana tulopoliittista kokonaisratkaisua työryhmästä, joka selvittää piirien toimintaa ja niiden lisäresurssitarvetta. SAK vaikutti siihen, että osana tulopoliittista kokonaisratkaisua päätettiin perustaa työryhmä työsuojeluvaltuutettujen ajankäyttösäännösten saattamiseksi vastaamaan työpaikkojen työsuojelutarpeita.

Työyhteisöjen kehittäminen

Laadukkaan, tasa-arvoisen ja inhimillisen työelämän kehittäminen oli SAK:n painopisteitä tulopoliittisella neuvottelukierroksella. Tulopoliittisessa kokonaisratkaisussa sovittiinkin useista joko osapuolten välisistä tai kolmikantaisista hankkeista työelämän laadun ja tuloksellisuuden kehittämiseksi. SAK oli aktiivisesti mukana eri työelämän kehittämisohjelmissa. Työssä jaksamisen tutkimus- ja toimenpidenojel-

man, Kansallisen työelämän kehittämisohjelman, Kansallisen ikäohjelman, Kansallisen tuottavuusohjelman, Euroopan sosiaalirahaston ja Työsuojelurahaston kautta on tuettu työpaikkojen kehittämistyötä ja luotu sille edellytyksiä tutkimuksen ja kehittämisvälineiden rakentamisen kautta.

Vuonna 2000 SAK oli suomalaisena osapuolena Euroopan Ammatillisen Yhteisjärjestön (EAY) käynnistämässä Euro-Telework -etätöyöprojektissa. Projekti tuotti neljä raporttia, jotka koskivat tasa-arvoa, sosiaalidialogia, ammatillista koulutusta ja yhteyskeskuksia. Suomessa koottiin kansallinen etätöyöverkko ja järjestettiin mm. etätöyöseminaari Kiljavan opistolla. Projektin sivuille koottiin eri EU-maissa ja Norjassa tehdyt etätöyösopimukset, suositukset ja hyvät työkäytännöt. Projekti päättyi vuoden lopussa, mutta www.euro-telework.org -sivut pidetään ajan tasalla.

Työssä jaksaminen

Hallitusohjelman mukainen Työssä jaksamisen tutkimus- ja toimenpideohjelma käynnistyi ja sen toteuttamisessa SAK oli aktiivisesti mukana. STM:n ja KELA:n työryhmissä ja neuvottelukunnissa sekä työelämän tutkimuslaitosten yhteistyössä vaadittiin ennalta ehkäisevän työterveyshuollon toiminnan ja korvauskäytännön kehittämistä sekä erityisesti psyykkisten kuormitustekijöiden haittojen vähentämistä. SAK:n "Eväitä jaksamiseen" -ohjelmassa esitetyjä tavoitteita edistettiin sekä omilla toiminnoilla että yhteistyötahojen kanssa. SAK:n vuosittaisessa selvityksessä työelämän ilmapiiristä seurataan suomalaisen työelämän työssä jaksamiskongelmien kehitystä.

Lokakuussa SAK järjesti Työympäristöseminaarin, jossa kaksisataa työsuojeluvallatutettua, liittojen asiantuntijaa ja yhteistyökumppania pohti työelämän kehittämisen, työterveyden ja työturvallisuuden kysymyksiä. SAK osallistui työssä jaksamista koskevaan jäsenistölle suunnattuun liitto-, ammattiosasto- ja työpaikkakohdattaiseen koulutukseen ja sen suunnitteluun. Lisäksi SAK:n edustajat ovat osallistuneet aluepalvelukeskusten järjestämiin toimitsijoiden ja työsuojelupiirien yhteisiin tilaisuuksiin. Työsuojeluhallinnon edustajia kutsuttiin SAK:n liitto yhteistyöhön kuuluiin työsuojeluvastaavien kokouksiin ja tilaisuuksiin.

Eurooppa-tasolla SAK:n edustajat vaikuttivat työsuojelun tason parantamiseksi lainsäädäntöön sekä sisällön kehittämiseen. EU:n pysyvien elinten lisäksi SAK:n edustaja oli työpaikkaväkivaltaa ja tuki- ja liikuntaelinsairauksia käsittelevissä komission tilapäisissä työryhmissä edustaen myös EAY:tä. SAK:n edustaja oli mukana USA:n ja EU:n välisessä työsuojelua koskevassa yhteistyössä sekä vaikutti hallintoneuvoston jäsenenä EU:n työturvallisuus- ja työterveysviraston toimintaan ja osallistui viraston kansallisen toiminnan kehittämiseen sekä internetsivujen laadintaan.

Tasa-arvon lisääminen työelämässä

Työelämän tasa-arvon edistämiseksi SAK:n strategiana on työmarkkinajärjestöjen yhteistoiminnan korostaminen. Työryhmissä ja projekteissa haettiin ratkaisuja ja hyviä käytäntöjä sekä luotiin uudenlaisia kehittämisen apuvälineitä. Hyvä ja tasa-arvoinen työpaikka -hanke, työnarvioinnin kehittäminen, työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista koskeva yhteistoiminta sekä kahtiajakautuneiden työmarkkinoiden purkaminen olivat tärkeimpiä toiminnan kohteita.

SAK:n aloitteesta käynnistetty Hyvä ja tasa-arvoinen työpaikka -hankkeen ensimmäinen vaihe päättyi ja dosentti Leenamajja Ojalan kirja "Hyvä ja tasa-arvoinen työyhteisö - hyvän ja tasa-arvoisen työpaikan kriteeristä" julkaistiin.

Naisten aseman parantaminen työelämässä oli esillä myös kansainvälisesti. VAKL:n kongressi päätti naisten ja miesten tasa-puolisen edustuksen takaamisesta omassa toiminnassaan. EAY käynnisti kaksivuotisen sama palkka -kampanjan

kaikissa jäsenmaissa. Naisten aseman parantamiseen tähdänneessä YK:n Pekingin seurantakonferenssissa oli esillä myös talouden ja työelämän näkökulma. SAK osallistui konferenssivalmisteluihin koko prosessin ajan ja oli myös edustettuna konferenssissa.

Työelämän tasa-arvon edistämisestä Suomessa olivat kiinnostuneita Irlannin, Saksan, Liettuan ja Viron ammattiyhdistyskeskusjärjestöt, heille esiteltiin SAK:n tasa-arvotyötä. Portugalin EU -puheenjohtajakauden työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista koskevassa konferenssissa esiteltiin suomalaisten työmarkkinajärjestöjen yhteistoimintaa tasa-arvon edistämiseksi.

SAK osallistui Osaava Nainen messuille teemalla Hyvä ja tasa-arvoinen työpaikka ja nuorten näkemykset työelämästä ja vaikuttamisesta. Messumateriaalina oli Tuuli-lehti.

Ikääntyvät työntekijät

SAK osallistui Kansallisen ikäohjelman johtoryhmän työhön, jossa SAK korosti ikääntyvien työssäolon tukemista ja työelämän kehittämistä ikääntyvien voimavarat huomioonottavaksi sekä pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseksi. Ikäohjelma julkaisi seurantaraportin, jonka mukaan työssä pysyvyys on jonkin verran noussut. Siihen SAK:n ajamalla osa-aikaeläkkeellä on ollut merkittävä vaikutus.

Perhepolitiikka

Työ- ja perhe-elämän suhde oli esillä sekä kansallisella että EU-tasolla. SAK otti sen myös yhdeksi laatutavoitteeksi tulopoliittisissa neuvotteluissa, joissa sovittiin kolmikantaisen työryhmän asettamisesta selvittämään työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista. Neuvotteluissa sovittiin SAK:n jo aiemmin esittämistä alueellisista kokeiluista perhevapaiden tasaisemman käytön edistämiseksi.

Työmarkkinaosapuolten välinen epävirallinen Työ ja perhe -ryhmä jatkoi toimintaansa ja valmisteli talvella 2001 toteutettavaa seminaaria, joka on ensimmäinen työmarkkinajärjestöjen yhdessä toteuttama perhepoliittinen tapahtuma.

Ay-oikeudet ja sopimusjärjestelmän ylläpito

Yleissitovuuden vahvistaminen

Yleissitovuuden kehittäminen oli työsopimuslain uudistamisessa merkittävä kiistakysymys. SAK tavoitteli nykyisin uudistamista niin, että voitaisiin tehokkaasti estää työvoiman polkumyynti ja kattavasti turvata työsuhteen vähimmäisehdot riippumatta siitä onko työnantaja järjestäytynyt vai ei. Uuden lain myötä työehtosopimusten yleissitovuus selkiytyy ja oikeusvarmuus lisääntyy. Yleissitovuuden kriteerit muuttuvat osittain eikä yleissitovuutta enää kytketä yksinomaan työnantajien järjestäytyneisyyteen. Arvioinnissa otetaan lisäksi huomioon mm. alan työehtosopimustoiminnan vakiintuneisuus, yleinen järjestäytymisaste puolin ja toisin sekä yleissitovuuden tavoite työnteon vähimmäisehtojen laajana turvaajana. Tärkeä muutos koskee yleissitovuuden selvittämistä ja vahvistamista. Tämä tehtävä annetaan valtioneuvoston asettaman työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunnalle. Päätöksestä voidaan hakea muutosta työtuomioistuimelta. Päätökset ja kaikki yleissitovat työehtosopimukset tulevat maksutta saataville myös internetin välityksellä.

Paikallisen sopimisen kehittäminen

SAK:n järjestötutkimus 2000:n raporttien mukaan paikallinen sopiminen on edelleen lisääntynyt Suomen työpaikoilla. Tulopoliittisessa sopimuksessa vuosille 1998-1999 sovitut paikallista sopimista ja luottamusmiehen aseman muutoksia koskevat neljä tutkimushanketta saatettiin loppuun ja julkistettiin vuoden alkupuoliskolla. Ne tehtiin Työsuojelurahaston tuella Helsingin, Jyväskylän ja Turun yliopistoissa sekä VATTissa. Tutkimuksista tehtiin myös tiivistelmä työpaikkojen tarpeisiin. Työmarkkinajärjestöjen yhteisvoimin järjestettiin aihealueesta seminaari Hanasaareissa toukokuussa sekä syksyllä neljä alueellista seminaaria ensi sijassa pienten yritysten työnantajille ja henkilöstölle.

Kansainvälinen edunvalvonta

Globaalistuminen ja työelämän perusoikeudet

Ammattiyhdistysliikkeen kansainvälinen kattojärjestö VAKL tehosti vuonna 2000 toimiaan globaalistumisen kielteisten vaikutusten vähentämiseksi. Huhtikuussa pidetyssä VAKLin edustajakokouksessa ryhdyttiin ns. Vuosituhat -arvion laadintaan, jolla tiivistetään kansainvälisen ay-liikkeen rivejä, tehostetaan yhteistyötä ja kehitetään uusia toimenpiteitä oikeudenmukaisten pelisääntöjen aikaansaamiseksi maailmantalouteen ja -kauppaan. SAK:n valtuuskunta osallistui edustajakokoukseen aktiivisesti ja kokouksessa SAK:n puheenjohtaja valittiin VAKLin hallitukseen.

SAK:n aloitteesta yhdessä muiden EU-maiden keskusjärjestöjen kanssa käynnistetty tutkimus työehtosopimustoiminnan ja EY:n kilpailuoikeuden välisestä suhteesta valmistui kesällä 2000, mutta sen julkaiseminen siirtyi vuoden 2001 puolelle. EU:n komissio tuki tutkimusta taloudellisesti.

Kansainvälinen työjärjestö ILO

Kansainvälisen työjärjestön ILO:n 88. työkonferenssi käsitteli kesäkuussa 2000 ensimmäisen kerran vuonna 1998 hyväksytyn työelämän perusoikeuksien seurantaan liittyvää maailmanlaajuista raporttia. Se arvioi ay-perusoikeuksien -järjestäytymis- ja kollektiivisten neuvotteluoikeuksien toteutumista maailmassa. Raportin kokonaiskuva ay-oikeuksien toteutumisesta on huolestuttava, koska ay-oikeuksia loukataan eri puolilla maailmaa jatkuvasti. Työelämä perusoikeuksien osalta on nähtävissä myös myönteistä kehitystä. Vuonna 1999 hyväksytty sopimus lapsityön pahimpien muotojen poistamisesta on vahvistettu jo 50 maassa.

ILO:n työkonferenssi hyväksyi päätöslausuman Burmaa (Myanmaria) koskevista pakotetoimista erittäin laajan pakkotyön lopettamiseksi maassa. Työkonferenssi hyväksyi lisäksi uuden äitiyssuojelusopimuksen nro 183 ja suosituksen nro 191. Maatalouden työsuojelua koskevan sopimuksen käsittely aloitettiin. Työkonferenssi hyväksyi päätöslausuman, joka käsittelee HIV/AIDS ongelmaa ja työelämää. Yleiskeskustelun aiheena oli inhimillisten voimavarojen kehittäminen. SAK:n edustaja oli tämän komitean työntekijäryhmän varapuheenjohtajana. Työkonferenssi päätti komitean esitysten pohjalta inhimillisten voimavarojen kehittämistä koskevan suosituksen uudistamisesta.

SAK:n edustaja osallistui myös joulukuussa järjestettyyn ILO:n 6. Euroopan aluekonferenssiin, jossa keskityttiin erityisesti informaatio- ja viestintäteknologian kehityksen vaikutuksiin työelämässä.

Eettiset periaatteet ja solidaarisuustyö

Maailmanlaajuisia työelämän ja ay-oikeuksia pyrittiin vuonna 2000 edistämään myös kotimaassa tapahtuvalla toiminnalla. "Reilun kaupan" edistämisyhdistyksen piirissä pyrittiin tuomaan suomalaisille kuluttajille uusia "Reilun kaupan" -merkkituotteita. Yhdessä eräiden kansalaisjärjestöjen kanssa asetettiin tavoitteeksi aikaansaada elinkeinoelämän ja valtiovallan kanssa yhteinen foorumi, jolla edistetään yritysten eettistä toimintaa kaupassa ja tuotannossa. Kansalaisjärjestöjen kanssa yhteistyössä tutkittiin myös edellytyksiä suomalaisten yritysten toimintaa kolmannen maailman ja siirtymätalouden maissa seuraavaan verkoston (Finn Watch) aikaan saamiseksi.

Yhdessä muiden Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASKin jäsenjärjestöjen kanssa SAK osallistui syksyllä pidettyjen Solidaarisuuspäivien järjestämiseen. Solidaarisuuspäivillä satoja ay-aktiiveja paneutui työelämän perusoikeuksien, maailmantalouden ja -kaupan pelisääntöjen sekä kehityksen ja solidaarisuusyhteistyön ongelmiin. Solidaarisuuspäivillä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon arkkipiispa ja SAK:n puheenjohtaja julkistivat yhteisen vetoomuksen kehitysyhteistyömäärärahojen lisäämisen puolesta.

SAK osallistui vuoden aikana entiseen tapaan aktiivisesti SASKin toiminnan kehittämiseen. SASKin kehitysmaahankkeilla parannettiin kehitysmaiden ay-järjestöjen edunvalvonnallisia edellytyksiä.

Lähialueyhteistyö ja hanketoiminta

Lähialueyhteistyössä korostui edunvalvonnalleen näkökulma. Nopealla aikataululla etenevät laajentumisneuvottelut toivat Puolan ja Baltian maiden jäsenyyden yhä läheisemmäksi. Yhteistyöllä ja hankkeilla pyrittiin vuoden aikana parantamaan lähialueiden ay-liikkeen edunvalvontavalmiuksia sekä kehittämään maiden työmarkkinoiden toimivuutta ja sosiaaliturvaa.

SAK:n edustaja osallistui vuoden aikana Euroopan unionin Talous- ja sosiaalikomitean Puolaa ja Viroa koskeviin työryhmiin ja oli myös EAY:n edustaja näissä työryhmissä. Kahdenvälisiä suhteita SAK:n ja lähialueittemme - Baltian, Venäjän ja Puolan - ay-liikkeiden välillä kehitettiin edelleen vuoden aikana. Tämän ohella SAK toimi muiden suomalaisten palkansaajakeskusjärjestöjen ohella aktiivisesti Itämeren alueen ay-verkostossa sekä PAY:n Itämerivaliokunnassa.

Lähialueiden hankeyhteistyötä jatkettiin edellisvuosien tapaan. Vuoden aikana selvitettiin mahdollisuuksia Virossa ja Venäjällä päätyneiden suurten EU-hankkeiden jatkamiseen. Itämeriverkoston ja PAY:n puitteissa pantiin alulle Itämeren aluetta koskevia yhteistyöprojekteja. Kahdenvälisiä projekteja jatkettiin Latvian ja Viron ay-keskusjärjestöjen kanssa. SAK:n edustaja osallistui asiantuntijana Puolassa ja Liettuassa toteutettuihin EU-projekteihin, joilla kehitettiin ko. maiden ay-liikkeen tiedollisia ja toiminnallisia valmiuksia.

Euroopan tason edunvalvonta

Maaliskuussa pidetty Lissabonin ylimääräinen huippukokous keskittyi työllisyys- ja koulutusasioihin, mitä EAY:n hallituskin oli esittänyt. Viidentoista jäsenmaan hallitukset asettivat täystyöllisyyden unionin tavoitteeksi, mitä voi pitää merkittävänä poliittisen ilmaston muutoksena. SAK osallistui Suomen kansalliseen työllisyyden suuntaviivoja koskevaan kolmikantaiseen valmistelutyöhön entistä tukevammista lähtökohdista.

SAK:n ja EAY:n tärkeä työ vuonna 2000 oli perusoikeusasiakirjan valmisteluprosessi. Perusoikeusasiakirjaa valmisteli jäsenmaiden hallitusten, kansallisten parlamenttien ja Euroopan parlamentin edustajista koostuva valmistelukunta, joka sai työnsä valmiiksi lokakuussa. Joulukuisessa Nizzan huippukokouksessa perusoikeusasiakirja hyväksyttiin yksimielisesti.

SAK oli jatkuvassa yhteydessä valmistelukunnan suomalaisiin jäseniin ja luovutti STTK:n ja AKAVAn kanssa valmistellun kannanottonsa perusoikeusasiakirjasta ja Amsterdamin sopimuksen uudistamisesta Suomen hallitukselle joulukuussa 2000. Suomen ay-liike osallistui myös EAYin järjestämään perusoikeuskampanjaan, joka huipentui yli sadan osanottajan seminaariin Espoon Hanasaareissa elokuun lopulla.

EAY järjesti vuoden aikana kaksi joukkomielenosoitusta, joihin myös pieni joukko SAK-laisia osallistui. Portugalin Porton joukkotapahtuma kesäkuussa ja Nizzan mielenosoitus huippukokouksen aattona olivat rauhallisia ja kurinalaisia, ja osoittivat ay-liikkeen vaikutusvaltaa ja kykyä organisoida.

Ranskan puheenjohtajakauden päättäneestä Nizzan huippukokouksesta tuli vaikea poliittinen voimainmittelö. Nizzassa vahvistettiin myös EU:n laajentumislinjaukset. EU:n laajentumisneuvottelut 12 hakijamaan kanssa jatkuivat tiiviinä vuoden 2000 ajan. SAK seurasi laajentumisneuvotteluja sekä EAYin että Suomen virallisten kanavien kautta.

Euroopan Ammatillinen Yhteisjärjestö EAY oli SAKin keskeinen EU-asioihin vaikuttamisen kanava. EAYin hallitus kokoontui neljästi ja sen komiteat ja työryhmät useita kertoja vuoden aikana. EAYin hallitus hyväksyi kokouksissaan kannanottoja ajankohtaisiin kysymyksiin kuten esim. EU:n komission esittämään sosiaaliseen toimintaohjelmaan, jolla on suuntaa näyttävä vaikutus EU:n työelämää koskevassa lainsäädäntötyössä.

EAYin neljännet sopimusneuvottelut käynnistyivät syksyllä. Työnantajajärjestöjen, näiden kärjessä UNICE, kanssa neuvotellaan vuokratyötä koskevasta sopimuksesta. SAK on mukana EAYin neuvottelutiimin johtoryhmässä.

SAK:n sisäinen eurooppa-asoiden valmisteluelin, eurooppavaliokunta, kokoontui vuoden aikana 10 kertaa kuullen eri alojen asiantuntijoita. SAKin toinen keskeinen Brysselin kanava, KEYin toimisto oli tiiviissä vuorovaikutuksessa SAKin ja sen jäsenliittojen kanssa.

Talous- ja sosiaalikomitea

Talous- ja sosiaalikomitean asema verrattuna Alueiden komiteaan oli koko vuoden yksi tärkeimmistä keskusteluaiheista. Komitean suomalaiset yhdeksän jäsentä, esittivät ministeri Erkki Tuomiojalle, että ehdotusta komitean jäsenmäärän supistamisesta hallitusten välisessä konferenssissa ei pidä hyväksyä.

Komitean neuvoa-antavat lausunnot käsittelivät vuonna 2000 mm. laajentumista, nuorisopolitiikkaa, tasa-arvokysymyksiä, syrjäytymistä sekä kestävästä kehityksestä ja ympäristökysymyksiä.

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjolan Ammatillinen Yhteisjärjestö PAY keskittyi Euroopan, Itämeren piirin ja Pohjoismaiden työmarkkinakysymyksiin. Järjestön syyskuussa pitämä toimintakonferenssi esitti hallitukselle, että myös yhteispohjoismaisia kysymyksiä varten perustetaan valiokunta eurooppa- ja itämerivaliokunnan rinnalle.

PAYin pääsihteerinä on kesäkuusta alkaen toiminut SAKilainen Tom Saxén. Hänen johdollaan valmisteltiin järjestön joka kolmas vuosi pidettävä toimintakonfe-

renssi, johon SAK:sta osallistui kahdeksan hengen valtuuskunta. Toimintakonferenssi linjasi pohjoismaisen ay-yhteistyön tavoitteita seuraavaksi kolmeksi vuodeksi.

Kansainvälinen tiedottaminen

SAK:n kansainvälisen tiedotuksen onnistumisesta, sisällöstä ja ongelmakohdista teetettiin selvitys, jossa esitettiin perusteltuja näkemyksiä kansainvälisen tiedotuksen suunnitteluun. Englanninkielinen tiedottaminen saatiin reaaliaikaiseksi internet-tiedotuksen alkamisen jälkeen. Ensimmäisen tulikokeensa internet-tiedottaminen läpäisi vuoden loppupuolella tupo-neuvottelujen aikana.

Internet-palvelu englannin kielellä lunasti nopeasti paikkansa, sillä tupo-neuvottelut loivat tarpeen reaaliaikaiseen tietoon myös englannin kielellä. Tupo-neuvottelujen seuranta internetiin tuotettiin ulkopuolisella free lance -kirjoittajalla. Eurooppalaisia ay-vaikuttajia pidettiin lisäksi henkilökohtaisesti ajan tasalla Suomen työmarkkina-neuvotteluista. "SAK Info" alettiin painaa kirjepainossa ja lehti ilmestyi 4 kertaa.

Vuonna 2000 tiedotettiin ay-perusoikeuksista. Syinä olivat globalisaatiosta johtuvan yleisen mielenkiinnon lisääntyminen solidaarisuuskysymyksissä ja Euroopan tasolla EAY:n käymä laaja perusoikeuskampanja. Globaaleista ay-oikeuksista tiedotettiin VAKL:n Etelä-Afrikassa pidetyn edustajakokouksen osana, ja SASKin loka-kuussa pidetyt solidaarisuuspäivät käytettiin täysimittaisesti hyväksi perusoikeuksista tiedottamisessa. Erityisesimerkkinä pidettiin esillä ILO:n katulapsiprojektia Pietarissa. Globalisaatiosta tuotettiin ay-lehtien käyttöön kolmen jutun sarja "Globalisaatio arjessa."

EAY:n perusoikeuskampanjan materiaaliksi tuotettiin joukkojakeluun yhteistyössä STTK:n ja AKAVAn asiantuntijoiden ja kv-tiedottajien kanssa aineisto "Sama Eurooppa, samat oikeudet." EAY:n suurista Porton ja Nizzan mielenosoituksista perusoikeuksien puolesta tiedotettiin suomalaisen median kautta. EAY:n hallituksen kokouksen yhteydessä järjestettiin palkansaajakeskusjärjestöjen PSKJ:n johdon yhteinen lehdistötilaisuus Lissabonissa 22.3. ja toinen lehdistötilaisuus, jossa asiantuntijana oli Key-Finland -toimiston johtaja Heikki Pohja, järjestettiin Brysselissä 6.11. PSKJ-kansainvälisten tiedottajien yhteistyönä järjestettiin ay-toimittajille tutustumis- ja jutuntekomatka Latviaan. PSKJ-yhteistyöhön tiedottamisessa saatiin aivan vuoden lopulla määräraha EU:n komissiolta.

Vahva SAK

Toimintavuosi oli poikkeuksellisen vilkas. Alkuvuoden liittokierros, loppuvuoden tuloratkaisu, sisäiset kehittämisprojektit sekä kaksien vaalien äänestysaktiivisuustoimet olivat keskeisiä toiminnallisia tehtäviä. Tämän lisäksi käynnistettiin vuonna 2001 pidettävän edustajakokouksen ohjelmalliset ja järjestölliset valmistelut.

Keskeisiin kehittämisprojekteihin kuuluivat Liikkeessä -kampanja ja siihen liittyvät järjestäytymistä edistävät toimet, koulutuksen kehittämishankkeet, laaja järjestötutkimusprojekti, aluetoiminnan sekä sähköisen viestinnän kehittämishankkeet.

Järjestöllinen kehittäminen ja järjestäytymisen edistäminen

SAK:n järjestötyössä korostui järjestäytymistä tukevan Liikkeessä! -projektin valmistelu. Uusien toimintatapojen ja yhteistyön parantamisen näkyväksi kohokohdaksi järjestettiin koko SAK:laisen ay-liikkeen kattava järjestäytymiskampanja siten, että julkisuuteen kohdistuvat toimet toteutetaan tammi-helmikuussa 2001. Kam-

panjan tavoitteena on korkean järjestäytymisen turvaaminen myös jatkossa. Kampanjaa valmisteli seitsemän työryhmää, joiden toimia ohjausryhmä koordinoi. Yksi kampanjan tavoitteista on päätyä yhdenmukaiseen jäsenkorttijärjestelmään, johon tuli mukaan yhdeksän liittoa. ATH, Kemia, Posti, SMU, Muusikot, Teva, VAL, Tulli- ja Rautatievirkamiesliitot.

Järjestäytymiskampanjan toimenpiteenä SAK aloitti selvitystyön ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden sijoittautumisesta työelämään ja heidän järjestäytymisestään. Niiden jäseneksi pyrkivien palvelemiseksi, joille ei oikeaa liittoa tai järjestäytymisalaa ei heti löydy, valmisteltiin liittojen välille tehtävää toimenpidesuosittelusta. Järjestäytymistyön tukityökaluksi rakennettiin nettiohjelma, joka jäsennyttä harkitsevan ilmoittamien tietojen perusteella suosittelee jäseneksi pyrkivälle oikean liiton. Kampanjaan sisältyy myös kesäkuussa toimintansa aloittanut järjestäytymisneuvontaa tarjoava palvelupuhelin. Puhelimen toiminnasta vastasi kesäajan Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys TATSI ry.

Aluetoiminnan kehittäminen

Aluehallintolain soveltaminen ja maakuntien yhteistyöryhmien (MYR) työn käynnistyminen ohjelmien toteuttajana työllisti aluepalvelukeskuksia ja asiantuntijoita. Aluepalvelukeskusten johdolla aloitettiin suositusten mukaiset kokoontumiset ja toimenpiteet paikallisjärjestöissä. Paikallisjärjestötyön osalta SAKin hallitus hyväksyi kesäkuussa uudistamisen kehittämissuositukset ja toimintalinjat. Hämeen ja Päijät-Hämeen aluepalvelukeskuksen perustamisesta vuoden 2001 aikana, tehtiin periaatepäätös. Paikallisjärjestöjen neuvottelupäiville Tampereelle 2. - 3.9.2000 osallistui yli 400 aktiivia.

Kunnallisvaalien tukitoimet

Äänestamisaktiivisuutta kunnallisvaaleissa pyrittiin lisäämään mm. "Äänestä niin että tuntuu" -ilmoittelulla palkansaaja- ja liittolehdissä. Alueellisia vaalitulilaisuuksia järjestettiin. Kunnallisvaalien merkitystä käsittelevää lennäkkiä painettiin 100 000 kappaletta, lisäksi teetettiin "äänestä niin että tuntuu" kirjan-/rintamerkkejä. Loka-kuussa julkaistiin Palkkatyöläisen teemalehti, jossa tarkasteltiin mm. kuntien erilaista taloustilannetta, työvoimapolitiikkaa ja tapaa tuottaa palveluita. Myös liittolehden käyttöön toimitettiin kunnallisvaaliteemoihin liittyviä artikkeleita ja materiaalia.

Tulokierrosten tukitoimet

Sekä alkuvuoden liittokierrosta että syksyn tupokierrosta tuettiin mm. viestinnällisin keinoin. Syksyn liittokierrosta tuettiin järjestämällä toimittajatilaisuuksia ja -tapaamisia, joissa kuvattiin liittokierroksen asetelmia SAKilaisen ay-liikkeen näkökulmasta. Tukea pyytäneitä liittoja avustettiin tulokierrosviestinnän suunnittelussa ja toteutuksessa. Lisäksi tehtiin toimittajakäyttöön kooste SAKilaisten liittojen esille nostamista alakohteisista ongelmista ja pidettiin yllä reaaliaikaista listaa liittojen tes-neuvottelujen etenemisestä, syntyneistä ja sopimuksista ja niiden keskeisestä sisällöstä sekä työtaisteluvaroituksista ja työtaisteluista. Listaa päivitettiin reaaliaikaisesti SAKin internet-palvelussa sekä levitettiin Pika SAK Tiedottaa - tiedotteessa sähköpostilla liittoihin ja alueorganisaatioille.

Viestinnän kehittämistyö

SAKin viestinnän haasteita olivat tulokierrosten ohella erityisesti Liikkeessä! -kampanjan viestinnän ja markkinoinnin suunnittelu sekä sähköisen viestinnän kehittäminen. Viestintää teemoittivat myös presidentinvaalit ja etenkin kunnallisvaalit. Syksyllä alettiin valmistella myös tulevan kevään edustajakokousviestintää.

Ulkoinen viestintä

SAK säilytti asemansa sekä valtakunnallisessa että alueellisessa viestinnässä. Viestinnässä paneuduttiin erityisesti toimittajien ja tiedotusvälineiden palvelun parantamiseen sekä yhteyksien lisäämiseen ja ylläpitämiseen. Tiedotusvälineille lähetettiin 106 tiedotetta. Ajankohtaisseminaareja järjestettiin työmarkkina- ja maakuntatoimittajille, artikkelitoimittajille sekä kesätoimittajille. Toimittajille ja muille sidosryhmille järjestettiin vastaanotto vapun alla, lehti- ja tv-kuvaajille oma tilaisuutensa joulukuussa.

Erityisesti tulokierroksella panostettiin voimakkaasti sähköiseen viestintään. Internet osoittautui erityisen toimivaksi tulokierrostiedotuksen välineeksi niin jäsen-, liitto- kuin toimittajapalvelussakin. Internetissä seurattiin neuvottelujen kulkua reaaliaikaisesti sekä ylläpidettiin listaa neuvottelutuloksen pohjalta syntyneistä liittojen neuvottelutuloksista ja työehtosopimuksista. Toimittajille tietoa välitettiin lisäksi ensimmäistä kertaa GSM-tekstiviestein.

Sähköinen viestintä

SAKin sähköisen viestinnän kehittämisen suuntaviivat hyväksyttiin SAKin hallituksessa kesäkuussa. Keväällä kartoitettiin jäsenliittojen sähköisen viestinnän kehittämishankkeita ja -tarpeita ja perustettiin liittojen www-palvelujen työryhmän, joka kävi läpi liittojen yhteistyön mahdollisuuksia sähköisen viestinnän kehittämisessä ja teki suosituksia sähköisen viestinnän järjestämiseksi liitoissa.

SAKin Internet-palvelun uudistamistyötä jatkettiin koko vuoden. Uudistuksen tavoitteiksi asetettiin mm. toiminnallisuuden ja vuorovaikutteisuuden lisääminen, jäsenpalvelujen kehittäminen ja sisällön monipuolistaminen. Palveluntarjoajaksi valittiin tarjouskilpailun jälkeen MTV3 Internet. Myös SAKin intranet-palvelun uudistamista ryhdyttiin valmistelemaan. Intranet-palvelun kohderyhmistä ja näiden tarpeista tehtiin alustava kartoitus.

SAK Tiedottaa, FFC Nytt ja PikaSAK Tiedottaa

SAK Tiedottaa -lehti kertoi ajankohtaisista edunvalvonnan kysymyksistä, hallinnon päätöksistä, järjestöasioista sekä yhteistyötahojen toiminnasta. Lehti ilmestyi 15 kertaa ja sen painos oli 7 000 kappaletta. Lehden ulkoasu ja sisältö uudistettiin vuoden 2000 alusta. Lehden kohderyhmiä ovat SAKin ja sen jäsenliittojen henkilöstö ja hallinnon jäsenet, SAKin paikallisjärjestöjen hallituksen jäsenet, maakuntaryhmien jäsenet, Kiljavan opisto ja SAKin jäsenliittojen opistot sekä keskeiset SAKin yhteistyötahot.

Ruotsinkielinen FFC Nytt kertoo SAK Tiedottaa -lehden tapaan edunvalvonnan ajankohtaisista kysymyksistä ja hallinnon päätöksistä. FFC Nyt ilmestyi yhdeksän kertaa ja sen painos oli 1 500 kappaletta.

Tulokierrosten aikana julkaistiin PikaSAK Tiedottaa -tiedotetta. Kevään liittokierroksen aikana tiedotteessa seurattiin sopimusten syntyä ja syksyn tupokierroksen aikana neuvottelujen kulkua sekä liittojen soveltamisneuvottelujen etenemistä. Keväällä tiedotetta ilmestyi 32 numeroa, syksyllä 29.

Viestintäkoulutus

SAKin ja liittojen henkilökunnan sekä aktiivien viestintävalmiuksien lisäämiseksi yhteistyössä MTVin kanssa Helsingissä järjestetyille tv-esiintymisen kursseille osallistui 34 henkilöä, SAKin ja jäsenliittojen johtoa, asiantuntijoita ja liittojen hallin-

non jäseniä. Ay-aktiiveille suunnatuille alueellisille viestinnän koulutuskursseille osallistui 285 henkilöä.

Alueelliset radio ja tv-ohjelmat

SAK:n alueelliset työelämän asioita käsittelevät radio-ohjelmat kuuluivat neljän aluepalvelukeskuksen alueella. Radio Savon kautta kuuluvassa Työt mielessä - duunarin tietolaari" -ohjelmassa olivat mukana SAK:n Pohjois-Savon aluepalvelukeskus ja alueella toimivat SAK:n jäsenliitot. Radio Keski-Suomen kautta kuuluvassa ohjelmassa "Miljardipeli" olivat mukana Yleisradion lisäksi Jyväskylän ammattikorkeakoulu, opetusministeriö, Keski-Suomen Tiedonvälitys ja SAK:n Keski-Suomen aluepalvelukeskus. Nettiradio Mikaeli tuotti opinnollista digitaalista opintoradiota Internet-verkkoon Mikkelistä. SAK:n Etelä-Savon aluepalvelukeskus ja alueella toimivat SAK:laiset liitot tuottivat sen kautta työelämän kysymyksiä käsittelevän ohjelman kerran kuussa. Lahden Radion "Töissä tänään" ja "Voimavara" »ohjelmassa ja Radio Maston opintoradiossa olivat mukana SAK ja alueella toimivat SAKilaiset liitot. SAK:n tuottama "Työn syke" -televisio-ohjelma näkyi TV-Tampereessa ja siinä käsiteltiin työelämän kysymyksiä. Ohjelma tehtiin paikallisin ay-voimin, yhdessä TV-Tampereen kanssa.

Messut

SAK osallistui yhdessä alueen SAK:n jäsenliittojen kanssa seuraaville messuille: Savonlinnan messut 6.5.-7.5., Savonlinna, Etelä-Karjalan messut 6.5.-7.5., Lappeenranta, Karjalan messut 25.5.-28.5. Joensuu, Elo-messut 19.8.-20.8., Hämeenlinna, Osaava nainen -messut 20.10. - 22.10., Turku. Messujen pääteemana oli "Ihmisen puolella - SAK" ja alateemana järjestäytyminen.

Julkaisutoiminta

Vuosittaisista julkaisuista ilmestyivät seuraavat: SAK:n toimintakertomus ja tilinpäätös 1999, Ammattiyhdistyskalenteri 2000, Taskulämmin/Tilastotietoja 2000, SAK:n puhelinmuistio 2000 ja Työmarkkinailmasto.

SAK:n julkaisusarjoissa ilmestyi vuoden aikana 14 julkaisua. Muita julkaisuja olivat: Työelämän perustuslaki uudistuu, Sukupolvet vaihtuvat -järjestötutkimuksen rakenneraportti, Neuvottelutulos tulopoliittiseksi sopimukseksi vuosille 2001 - 2002 ja Tulopoliittinen sopimus vuosille 2001 - 2002 sekä Liikkeessä! -kampanjan esitteet: Tervetuloa liittoon! -opas luottamusmiehille, Miksi ihmeessä juuri Sinä kuuluisit ammattiliittoon? ja Tervetuloa todellisuuteen -pikkuesite.

Muita painotuotteita ja taustamuistioita: Työelämän perustuslaki uudistuu -lennäkki, Kunnallisvaalilennäkki, 30-vuotta tupoja, Reilu ja inhimillinen työelämä - SAK:n tavoitteet sopimuskierrokselle 2001 - 2002, SAK:n tasa-arvoa edistävät tavoitteet syksyn sopimuskierroksella ja Työllisyyttä ja oikeudenmukaisuutta - neuvottelutulos tulopoliittiseksi sopimukseksi 2001 - 2002.

Palkansaaja/ehtien yhteistyö

Palkansaajalehtien yhteistyötä jatkettiin aikaisempien vuosien tapaan. SAK antoi jäsenliitoille lehtietusuosituksen ja Uutistoimisto UP-suosituksen. Lisäksi liittoja kehoitettiin palkansaajalehtityössä ottamaan huomioon erityisesti luottamushenkilöt ja heidän tiedontarpeensa. SAK suositteli lisäksi käynnistettäväksi ammattiosastokohtaisia levikkiprojekteja. Alueellisessa viestintäkoulutuksessa luottamushenkilöitä rohkaistiin hyödyntämään tehtävissään erilaisia tiedotusvälineitä, erityisesti palkansaajalehtiä.

Selvitykset

Kevään liittokierroksen julkisuudesta teetettiin kevyt analyysi, joka esiteltiin liittojen tiedottajille. Jokavuotiseen tapaan viestinnän käyttöön hankittiin Taloustutkimuksen Viestintätutkimuksen etujärjestöjen viestintää koskeva raportti. Teetettiin myös selvitys SAK:n toimittamien radio-juttujen käytöstä kaupallisissa paikallisradioissa sekä juttuihin liittyvistä toiveista ja odotuksista.

Keväällä tehtiin SAKrlaisen ay-liikkeen viestinnän kokonaisselvityksen, jonka tarkoituksena oli kartoittaa SAKrlaisen ay-liikkeen viestinnän haasteita ja suuntaviivoja tulevalle edustajakokouskaudelle. Vakiintunutta yhteistyötä jatkettiin Suomen Gallupin kanssa. Työmarkkinailmasto-tutkimukset valmistuivat keväällä ja syksyllä. Tämän lisäksi julkaistiin Viron työmarkkinailmasto koskeva tutkimus ja erityistutkimuksia mm. syksyn tuporatkaisun yhteydessä.

Lehdet

Palkkatyöläinen

Palkkatyöläinen ilmestyi vuonna 2000 kolmatta vuottaan kuukausilehtenä. Sen sisältö, toimituspolitiikka ja ulkoasu pysyivät hyvin 1998 tehdyssä omintakeisessa konseptissa, jolle on ominaista vahva, etupäässä SAK:lainen työelämäkeskeisyys. Lehti jatkoi hyväksi havaittua numeroiden teemoitusta ja onnistui aihevalinnoissaan lukijoita tyydyttävällä tavalla. Laajaan käsittelyyn otettiin mm. uustaylorismi, työvoimapula, työelämän sukupolvenvaihdos ja lisääntyvät pätkätyöt, jotka esim. SAKin järjestötutkimus paljasti vuoden lopulla työelämän akuuttiongelmiiksi.

PT ilmestyi 10 numerona. Sen numeroa kohti lasketuksi keskisivumääräksi tuli 44 sivua, jotka kaikki painettiin nelivärisenä. Lehteä teki täysiaikaisesti kaksi toimittajaa, joiden lisäksi työtä ostettiin myös freelancereilta. Painopaikka pysyi Sanomaprintinä. Levikkinsä, 30 000 kpl, PT säilytti koko vuoden. Sen sijaan ilmoitustuotot alitettiin hankkijaongelmien vuoksi.

Lehdenteon eri vaiheiden vaatima tekniikka uudistui merkittävästi. Vuoden alussa valokuvia ryhdyttiin arkistomaan sähköisesti ActaIMAGE-järjestelmällä ja syksyllä tilaajarekisterin kokoaminen siirtyi kokonaan lehden omaksi työksi. PT:n web-version kääntö SAK:n portaaliin sopivaksi valmistui vuoden lopussa ja varsinaisen nettilehden suunnittelu alkoi.

Löntagaren 2000

Löntagaren -lehdellä on vakiintunut paikkansa ruotsinkielisten ay-jäsenten jäsenlehtenä. Samalla lehti on ammatillisen keskusjärjestön SAK:n virallinen äänenkannattaja. Näin Löntagaren on ainutlaatuinen ilmiö sekä ay-lehdistössä että suomenruotsalaisen lehdistön joukossa. Tavallisten suomenruotsalaisten lehti, jonka pääpaino on työelämässä ja ay-toiminnassa ilman yhteyttä suomenruotsalaiseen valtarakennelmaan.

Löntagaren on vankalla pohjalla. Vuonna 2000 lehden tehtävää palkansaajakunnan palveluksessa selkeytettiin varsinkin aineiston journalistisen muotoilun suhteen. Sisältöä leimasi ympäröivä maailma syksyisine tes-kamppailuineen, kunnallisvaaleineen ja vuoden alun presidentinvaalikamppailuineen. Järjestöpolitiikan alalla Metallin liittokokous ansaitsee erityisen maininnan.

Lehden teemojen valinta toteutettiin läheisessä yhteistyössä Palkkatyöläinen -kollegan kanssa. Vuoden kuluessa käsiteltiin seuraavat teemat: taylorismi elää yhä,

vaaralliset työt, työttömyys ja työvoimapula, yksityistämiset, ay-liike ikääntyy ja eläköityy, Ahvenanmaa, etätyö, kunnantalous, pätkätyöt ja kirja. Teemalle omistettiin 6-8 sivua numeroa kohden. Lehden kiinteän sisällön huomattavin muutos oli jäsenliittojen esittelyn saattaminen päätökseen ensimmäisen vuosipuoliskon kuluessa, jonka jälkeen seurasi erityisiä työsuojelukysymyksiä käsittelevä artikkelisarja. Löntagaren -lehden erikoisalalla, ruotsinkielisen Suomen edunvalvonnassa, jatkettiin työpaikkareportaaseilla, henkilöhaastatteluilla ja suomenruotsalaista kulttuurielämää käsittelevillä raporteilla.

Lehden volyymi kasvoi jonkin verran yhteensä 380 sivuun (1999: 372 sivua) siten, että viisi numeroa oli 40-sivuisia viiden numeron ollessa 36-sivuisia. Yhteensä siis julkaistiin 10 numeroa. Painosmäärässäkin kirjataan pieni nousu. Syyskuussa laskettiin 22 121 kpl (21 863 vuotta aiemmin). Suurin tilaaja on KTV, jonka piikissä on 8 000 kpl, ja toisena on Metalli, joka tilasi 5 200 kpl.

Löntagaren

Löntagaren har en etablerad plats som medlemstidning för fackförbundsmedlemmar med svenska som modersmål. Samtidigt är tidningen fackcentralen FFC:s officiella språkrör. Detta gör löntagaren till en unik företeelse inom såväl fackförbundspressen som i den finlandssvenska tidningsfloran. En tidning för vanliga finlandssvenskar, med tonvikt på arbetsliv och facklig verksamhet, utan anknytning till det finlandssvenska etablissemang.

Löntagaren står på fast grund. Under år 2000 kunde uppdraget i löntagarkårens tjänst förtydligas i synnerhet vad ankommer på materialets journalistiska utformning. Innehållet präglades av den omgivande världen med höstens avtalsrörelse, kommunalvalet och presidentvalskampanjen under början av året, som några tydliga fästpunkter. Inom organisationspolitiken förtjänar Metalls kongress särskilt omnämnande.

Tematiseringen av tidningens innehåll genomfördes i nära samarbete med kollegan Palkkatyöläinen. Under året behandlades följande teman: Taylorismens återkomst, riskjobb, bristen på arbetskraft, privatiseringarna, pensioneringstrenden inom facket, Åland, distansarbete, den kommunala ekonomin, snuttarbete och boken. Temat ägnades 6 - 8 sidor i varje nummer.

Den mest betydande förändringen av tidningens fasta innehåll var att presentationen av medlemsförbunden, på djupet och bredden, slutfördes under första halvåret och ersattes av en artikelserie där specifika arbetarskyddsfrågor behandlas. Löntagarens specialgebit, bevakningen av Svenskfinland, fortsatte enligt inkörda får, med arbetsplatsreportagen, personintervjuer och rapporter från finlandssvenskt kulturliv.

Tidningens volym ökade något till sammanlagt 380 sidor (1999: 372 sidor) så att fem utgåvor var 40-sidiga medan 5 utgåvor var 36-sidiga. Totalt utgavs alltså 10 nr. För upplagens del kan också en liten ökning noteras. En räkning i september visar på 22 121 ex (mot 21 863 ett år tidigare). Största beställare är Kommunal med 8 000 ex, följt av Metall med 5 200 ex.

Koulutustoiminta

Koulutusjärjestelmän toimivuuden parantaminen, koulutusorganisaatioiden yhteistyön edistäminen ja Kiljavan kehittämisprojektin tukeminen olivat keskeisiä toiminnan kohteita. Viranomaisten ja Humanistisen ammattikorkeakoulun (Humak) kanssa jatkettiin neuvotteluja kansalaistoimintaan suuntautuvan ammattikorkeakoulutasoisen koulutusohjelman käynnistämiseksi. Humak jätti hakemuksen Nurmijärven koulutusyksikön perustamiseksi Kiljavan opistolle. Koulutusohjelmaan liittyvää

opetussuunnitelmatyötä tehtiin SAK:n, Kiljavan opiston, Humakin, liitto-opistojen, STTK:n Aktiivi-instituutin ja liittojen kesken.

Kiljavan kehittämisohjelman ensimmäisen vuoden toteutusta tuettiin sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Yhteistyössä Kiljavan opiston kanssa suunniteltiin järjestäytymiskampanjaa tukeva koulutus. Koulutus käynnistyi syksyllä puhelinneuvontakoulutuksena, johon osallistui 74 henkilöä. Tämän lisäksi alueilla järjestettiin jäsenhankkijoiden koulutusta noin 130 henkilölle.

Aluekehittäminen ja -koulutus

Aluevaikuttajakoulutusta jatkettiin edelleen kohderyhminä maakuntaryhmien jäsenet ja liittojen toimitsijat. Lisäksi järjestettiin työministeriön tuella yhdessä sosiaalipartner - järjestöjen kanssa neljä alueohjelmakohtaista koulutustilaisuutta maakuntien yhteistyöryhmien jäsenille ja varajäsenille uusista alueohjelmista ja sosiaalipartnereiden yhteistyöstä maakunnissa ja ohjelma-alueilla. Vuoden 1999 aikana perustettu Eura-ryhmä, joka koostuu lähinnä ay-liikkeen koulutuslaitosten edustajista, on selvittellyt ay-liikkeen projektitoiminnan järkevöittämistä.

Uuden ajan Ay-koulu

SAK:n hallitus päätti helmikuussa vakinaistaa Uuden Ajan Ay-koulun kolmiportaisen koulutusjärjestelmän paikallisen koulutuksen osaksi. Koulun perustamisen edellyttämiä koulutettuja ohjaajia oli vuoden lopussa noin 50 kpl eri puolilla maata. Ensimmäiset koulut ehtivät jo käynnistyä Joensuussa ja Oulussa. Verkko-opintoina toteutettavan ay-koulun ensimmäinen kokeilumalli käynnistettiin keväällä ja kehitetty versio loppuvuodesta.

Tasa-arvokoulutus

Maalis-huhtikuussa järjestettiin alueelliset Ay-naisten ajankohtaispäivät Vantaalla, Jyväskylässä ja Kajaanissa. Vuoden aikana annettiin koulutus- ja konsultointipalveluja liitoille ja muille yhteistyötahoille.

Ay-toimihenkilötutkinto

Ammattiliittojen työntekijöiden täydennyskoulutusohjelmaa, ay-toimihenkilöiden tutkintoa opiskeli vuoden lopussa 82 henkilöä eri ammattiliitoista. Tutkinto on SAK:n jäsenpalveluosaston ja Kehittämiskeskuksen yhteinen hanke, jossa valmistelutyöstä, opintojen ohjauksesta ja opintorekisteristä on vastannut aiempien vuosien tapaan jäsenpalveluosaston koulutustiimi. Tutkinnon opintosuoritukset hyväksyy liittojen asiantuntijoista koostuva tutkintotoimikunta, joka kokoontui vuoden aikana 6 kertaa. Tutkinto-opiskeluun on viime vuosina lähtenyt mukaan sekä uusia toimitsijoita että kokeneita toimistotyöntekijöitä liitoista. Tämä on asettanut opintojen ohjaukselle uudenlaisia vaatimuksia. Työn painopiste onkin ollut opintojen ohjauksen kehittämisessä.

Muu henkilöstökoulutus ja sen tukeminen

SAK:n kehittämiskeskuksen kanssa tehtiin työtä ay-liikkeen henkilöstökoulutuksen kehittämiseksi. Kehittämiskeskuksen toteuttamille 46 kurssille on vuoden aikana osallistunut kaikkiaan 719 ammattiliittojen työntekijää. Uusille ay-liikkeen työntekijöille järjestettiin palkansaajajärjestöjen ja kehittämiskeskuksen yhteistyönä perehdyttämisluentojen koulutussarja. Samoin on yhteistyössä Yleisradion ja Kehittämiskes-

keskuksen kanssa suunniteltu uusi mediakoulutussarja seuraavaksi vuodeksi ammattiliittojen työntekijöille.

Kansainvälinen koulutus ja yhteistyö

Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön, EAY:n, yhteydessä Brysselissä toimivan Euroopan ammattiyhdistysakatemian, ETUCOn, 12 teemakurssille osallistui SAK:sta ja sen jäsenliitoista yhteensä 19 henkilöä. Kurssit järjestettiin eri puolilla Eurooppaa ja aiempien vuosien tapaan yksi kurssista oli myös Suomessa, Kiljavan opistolla. ETUCOn kanssa samantyyppistä, EU-rahoituksella organisoitua koulutusta järjestävän AFETTin kahteen seminaariin osallistui SAK:n liitoista kaksi henkilöä.

Yhteistyössä Kiljavan opiston, Murikka-opiston ja Aktiivi-Instituutin kanssa järjestettiin kansainvälisen yhteistyön koulutusta. Samoin jatkui pohjoismainen koulutusyhteistyö toteuttamalla mm. pohjoismainen luottamusmieskurssi, opettajaseminaari sekä projektivastaavien seminaari. Suomalais-venäläinen ay-kirja valmistui vuoden lopulla.

Koulutiedotus

SAK:n kouluyhteistyö ja -tiedotus laajeni ja syveni entisestään. Tiedottaminen ja koulutuksen järjestäminen kohdistui opinto-ohjaajiin peruskouluissa, lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa, peruskoulujen ja lukioiden historian ja yhteiskuntaopin opettajiin sekä kaikkien tasojen ja alojen ammatillisten oppilaitosten opettajiin. Koulutuksen sisällöt määräytyivät pääsääntöisesti aina kunkin kohderyhmän toivomusten mukaan sekä valtakunnallisissa että alueellisissa tapahtumissa.

SAK:n koulutiedotus toimitti runsaasti työelämätietoutta opettajille opetustyön tueksi ja jatkoi SAK:n internet-sivun tunnetuksi tekemistä. Opettaja-lehden järjestöpalsta oli koko vuoden aktiivisessa käytössä.

Säännöt Peliin -videosta otimme kaksi lisäpainosta kovan kysynnän takia. Lisäksi SAK ja Taloudellinen Tiedotustoimisto tuottivat yhdessä Työssäoppimisvideon, jota annetaan ja lainataan työnantajille, palkansaajien järjestöjen edustajille ja alan opettajille.

SAK:n kulttuurirahasto

SAK:n kulttuurirahastolle tuli hakemuksia 258 kpl. Apurahoja myönnettiin yhteensä 34 kpl. Niistä kaksi suunnattiin harrastajaryhmille ja 32 kpl yksityisille harrastajille. Kulttuurirahaston pääoma on 1 647 910,03 mk ja jaettavien apurahojen yhteissumma 100 000mk.

J ä s e n t u t k i m u k s e t

Jäsenkyselyt

Vuoden aikana tehtiin kaksi jäsenkyselyä. Postikyselyiden kohteena oli 2000 liittojen jäsenrekistereistä poimittua jäsentä. Molemmissa kyselyissä kartoitettiin jäsenten odotuksia tulevalta sopimuskierrokselta. Kevään kyselyssä selvitettiin lisäksi osa-aikaeläkkeeseen liittyviä asioita ja syksyn kyselyssä tietokoneiden ja -verkkojen käyttöä.

Järjestötutkimus 2000

Vuonna 1999 aloitettua järjestötutkimusprojektia jatkettiin. Vuoden aikana valmistui tutkimuksen ensimmäinen osaraportti "Sukupolvet vaihtuvat - SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen jäsen- ja järjestörakenteen muutoksia 1980-luvun alusta vuoteen 2010". Myöhempää seuranta varten tallennettiin liitoilta kerätyt tilastotiedot vuodesta 1981 vuoteen 1998.

Kyselytutkimuksen kenttävaihe toteutettiin alkuvuonna, jonka jälkeen aloitettiin perusraportin, sukupuolen mukaisen raportin sekä luottamusmiesraportin työstäminen. Vuoden aikana tehtiin myös laadullinen liittojen toimintaa kartoittava haastattelututkimus. Lokakuussa järjestettiin kaksipäiväinen liikkeen sisäinen arvointiseminaari tutkimustulosten hyödyntämisestä.

Projektit ja projektikoulutus

ETUE-net II eli European Trade Union Education Network II - Ay-liikkeen eurooppalainen koulutusverkko-hanke päättyi kesällä 2000. Projekti edisti eri maiden keskusjärjestöjen välistä yhteistyötä telematiikan ja koulutuksen alueella sekä lisäksi telematiikan käyttöä eurooppalaisessa ay-liikkeessä. Suomessa järjestettiin kahdeksan telematiikkaan liittyvää kurssia ja osallistujia niillä oli 55.

Ay-liikkeen projektiosaamisen lisäämiseksi järjestettiin projektinvetäjäkurssi yhdessä Kiljavan opiston kanssa, ETUCOn ja Ranskan CFDT:n kanssa. SAK:laisten liittojen aktiiveja rekrytoitiin TE-keskuksissa järjestetyille projektinjohtamiskursseille. Aluevaikuttajakoulutuksen sisältöihin lisättiin projektityöhön liittyviä teemoja.

SAK:n nuorisotoiminta

Vuoden 2000 alussa myös SAK:n nuoret osallistuivat etenkin nuorten äänestysaktiivisuuden nostamiseen presidentin vaalissa. Toimintaryhmät osallistuivat laajamittaisesti Halosen kampanjatyöhön. Vaalin jälkeen tehdyn tutkimuksen (Gallup - Nuorisosiain Neuvottelukunta, Nuora) mukaan nuoret äänestäjäryhmät nousivatkin lopputuloksen kannalta varsin ratkaisevaan osaan. Jossain määrin innostuneisuus jatkui myös syksyn kunnallisvaaleissa, missä useat SAK:n toimintaryhmien aktiivit asettuivat ehdolle.

SAK:n nuoret osallistuivat osastona tammikuussa Kuopiossa ja Turussa järjestetyille Next Step -messuille. Osasto toteutettiin KTV:n ja Sähköliiton sekä TATSI ry:n kanssa.

Keväällä nuoret toteuttivat viikon mittaisen Kesäduunarit Liikkeessä! -kiertueen. Kiertueen tarkoituksena oli kertoa nuorille heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä yleisistä työelämän pelisäännöistä. Yli 300 uutta nuorta liittyi opiskelijajäseneksi.

Syyskuun alussa nuoret pitivät nuorten paikallista toimintaa käsitelleen seminaarin sekä osallistuivat Paikallisjärjestöpäivien ohjelmaan. Tampereelle kokoontui lähes 60 nuorta aktiivia. Nuoret valmistelivat omat TUPO-tavoitteensa, joita otettiin mukaan SAK:n yleisiin tavoitteisiin.

Alueellisten toimintaryhmien toiminta oli vaihtelevaa. Oulun ja Lapin toimintaryhmät aktivoituivat uudelleen, mutta Tampereen ja Porin toimintaryhmät hiipuivat toimintatasossaan. Aktiivisimmat toimintaryhmät olivat Turun toimintaryhmä ja Kymen Säpinä Seiska (KYSÄSE). Toimintaryhmät järjestivät pääasiassa nuorten aktivointi- ja tiedotustilaisuuksia.

Kansainvälinen yhteistyö PAY:n ja EAY:n nuorten kanssa jatkui vakiintuneeseen tapansa. PAY:n nuorisosihteerikokous järjestettiin marraskuussa Suomessa. Yh-

teistyötä EAKL:n nuorten kanssa jatkettiin panostamalla etenkin nuorisoryhmien kouluttamiseen ja niiden toiminnan vakiinnuttamiseen.

Ruotsinkielisten jäsenten toiminta

Ruotsinkieliseen toimintaan liitettiin uusia tapahtumia. Niitä olivat SAK:n järjestämä ruotsinkielisten opettajien kurssi Tampereella, joka toteutettiin yhteistyössä SAK:n koulutiedotuksen kanssa sekä nuorisokurssi Ahvenanmaalla, joka toteutettiin SAK:n nuorisotoimen kanssa. Aluekurssitoiminta toteutui toimintasuunnitelman mukaan. Kiljavan opiston ruotsinkielinen koulutusohjelma oli toimintavuoden osalta yllimitoitettu, osasyynä oli se että toimintavuosi oli ns. välivuosi luottamusmies- ja työsuojeluvaltuutettujen toimikauden takia.

Ruotsinkielinen sihteeristö osallistui yhdessä muun SAKilaisen ay-liikkeen kanssa jäsenpalveluun ja yhteiskuntavaikuttamiseen. Materiaalia käännettiin ruotsiksi ja ajankohtaisia kalvoja valmistettiin informaation tukemiseksi. Lisäksi järjestettiin ruotsinkielisiä tilaisuuksia. Viikonloppukurssien koulutuksen sisältö oli suunnattu yhteiskuntavaikuttamiseen. Kursseilla oli alustajia kunnasta, maakunnasta ja TE -keskuksesta.

Ruotsinkielisten jäsenten tärkein informaatiokanava on Löntagaren -lehti, joka tavoittaa yli puolet SAK:n kieliryhmän jäsenistä. FFC-Nytt:n kohderyhmä on työpaikkojen aktiivit, sen levikki on 1.700, josta noin 900 toimitetaan suoraan vastaanottajille ja loput jaetaan liittojen kautta. FFC-Nytt ilmestyi yhdeksän kertaa toimintavuoden aikana.

"Liikkeessä!" ("Hör hit!") -kampanjaan valmistauduttiin loppuvuoden osalta aktiivisesti. Sihteeristön ruotsinkieliset toimitsijat/toimistovirkailijat ja paikallisjärjestöt tekivät toimintasuunnitelman, joka tukee kieliryhmän tarpeita kampanjan aikana.

Yhteistyö ja kanssakäyminen pohjoismaisten sisarjärjestöjen kanssa oli vilkasta. Pohjoismaiden LO-pääkaupunkialueiden kokous pidettiin Oslolla, järjestöverkosto piti kokouksensa Visbyssä ja vuoden 2001 työkokous pidettiin Helsingissä. Tämän lisäksi on ylläpidetty erilaisia yhteyksiä varsinkin Ruotsin LO:hon.

Taloustietopalvelut

Vuoden aikana julkaistiin Tutkimustietoa-sarjassa kahden luottamusmieskyselyn tulokset, Taloustietoa sarjassa Työ- ja pääomatulot kansantaloudessa sekä kolme Taloudenkuva, Reports-sarjassa yksi Economic Data-julkaisu, Ekonomifakta-sarjassa yksi Ekonomin i bild-julkaisu. Tilastotietoja 2000 julkaistiin suomenkielisenä. SAK:n järjestötutkimuksen 2000 perusraportti Muutoksen tekijät julkaistiin. Puheenvuoroja sarjassa ilmestyi SAK:n esitykset työllisyyden tukemiseksi. Osallistuttiin Suomen työllisyyspolitiikan toimintasuunnitelman tekemiseen. Etätyöraportissa, Euro-telework-projekti, julkaistiin selvitys SAK:laisten etätyöstä järjestötutkimuksen valossa. Osallistuttiin EAU:n raportin Factors for Success: A Compendium of Social Partner Initiatives relating to the Employment Guidelines of the European Employment Strategy tekemiseen.

Tausta-aineistoa ja muistioita toimitettiin verotuksesta, työllisyydestä, ansioiden kehityksestä jäsenliitoille, ay-lehdille ja muille tiedotusvälineille sekä SAK:n hallinnolle. SAK-TT talouspolittisen työryhmän raportti julkaistiin lokakuussa. Tulopoliittinen selvitystoimikunta teki Sopimusneuvottelujen taloudellisia lähtökohtia -raportin.

Palkansaajakeskusjärjestöjen yhteistyö

Palkansaajakeskusjärjestöjen yhteistyö jatkui varsin hyvänä lähes koko toimintavuoden ajan. Järjestöt valmistelivat tupokierrosta hyvässä yhteistyössä loppuke-

väästä alkaen. Vaikkakaan yhteisistä tavoitteista ei missään vaiheessa tehty virallisia yhteispäätöksiä, niin esim. laatutavoitteet olivat pitkälti samansuuntaiset. Palkankorotustavoitteita asetettaessa voitiin myös sopia yhteisestä tavoitetasosta vuosille 2001 ja 2002. Sen sijaan palkankorotusprofiilia koskevat tavoitteet poikkesivat toisistaan AKAVAn vaatiessa prosenttiperusteista alan palkkasummaan perustuvaa "pottia". SAK ja STTK puolestaan sopivat neuvottelujen loppuvaiheissa yhteisestä sekalinjaan perustuvasta palkkatavoitteesta. Kaiken kaikkiaan palkan-saajakeskusjärjestöjen yhteistyö oli parempaa kuin koskaan ennen myös neuvottelupöydässä aina AKAVAn koulutuspalkkaerää koskeneeseen vaatimukseen asti.

Toimisto- ja sisäiset palvelut

Palveluiden keskittämiseen, työtapojen suunnitelmallisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen kiinnitettiin paljon huomiota. Yhteystietorekisteriä pidettiin ajan tasalla ja parannettiin erilaisin ryhmittelyin. Rekisterin tietoja hyödynnetään kokoushallinta-ohjelman käytössä. Toimistossa otettiin käyttöön kuvalliset henkilökortit. Korteissa on viivakoodina henkilönumero, jonka avulla kokouksiimme ilmoittautuminen käy kätevästi ilman allekirjoituksia.

SAK:ta sitovat sopimukset (ei työmarkkinasopimukset) koottiin osastoilta ja rekisteröitiin. Sopimusrekisteriä pidetään ajan tasalla. Määräaikoja ja sopimusehtojen toteutumista seurataan. Eri toimintaohjeita mm. hankintojen osalta päivitettiin.

Osoitetulostuksia kehitettiin edelleen, mm. yksittäistulostukset onnistuivat. SAK:n omaa lehtikatsausta tuotettiin päivittäin. Monipuolistunut aineistotuotantomme merkitsi viisimiljoonaista monistumäärää. Myös painotuotteiden määrä oli runsas. Laaja ja kiinnostava tuotevalikoima tuotti paljon tilauksia. Kaiken postitettavan aineiston määrän lisäys oli huomattava.

Työhuonetilanne oli edelleen tiukka ja vaati erityisjärjestelyjä ja sopeutumista. Toimiston työhuoneitten sisustamista jatkettiin aiemmin hyväksytyn jaksotetun suunnitelman mukaisesti. Tarvittavia korjaus- ja muutostöitä tehtiin työtiloissa. Sähköverkon osalta tehtiin tarpeellisia muutostöitä.

Toimiston tekniset apuvälineet, kopio- ja telekopiolaitteet sekä videotykit ovat ajanmukaiset hyvän yhteistyösopimuksen ansiosta. Voimassaolevia palvelusopimuksia (majoitus-, matka-, vuokraus-, kokoustila- teleala ym.) tarkistettiin ja vertailtiin. Majoitusosalalle solmittiin yksi uusi sopimus.

SAK:n kahdessa loma-osakkeessa Kiinteistö Oy Tuunaantuvassa maalattiin terassit, hiottiin ja lakattiin lattiat ja uusittiin astioita. Käyttöön tulee valaistu latu. Henkilöstö käytti osakkeita yhteensä 54 viikkoa.

Hakaniemen Merikiinteistössä jäsenliittojen määrä lisääntyi kuljetusalan liittojen muutettua kiinteistöön. Kiinteistön ulkoasua kohennettiin rakentamalla SAK:n, Metallityöväen Liiton ja Rautatieläisten Liiton sisäänkäynti tapahtuvaksi Hakaniemenrannan puolelta. Sisäänkäynti muutettiin yleisilmeeltään siistiksi ja laadukkaaksi lämpimäksi tilaksi. Näin syntyneeseen ala-aulaan saatiin jäsenistöä, vieraita, asiakkaita ja omaa henkilöstöä palveleva aulatoiminta. Kiinteistön neuvontapalvelu, kulunvalvonta, turvallisuus ja järjestyksenpito tehostuivat.

Tietohallinto

SAKnet verkon ja sen palvelujen osalta vuosi 2000 vaihtui ongelmitta. Verkon v. 2000 projekti Soneran ja liittojen kanssa voitiin siten päättää onnistuneesti ja ilman lisäkustannuksia. SAK:n työasemia uusittiin vuoden vaihteessa 90 kpl valmiiksi työpöydille asennettuina Novosysiltä. Näin saatiin koko henkilökunnalle v. 2000 yhteensopivat työasemat heti vuoden alussa.

Verkon käytettävyys säilyi muutoksista huolimatta hyvänä koko vuoden. Kuljetusalan liittojen Merikiinteistöön muuttaneet toimistot liitettiin valokaapelilla SAK:n verkkoliittymään ja liittymän nopeutta nostettiin 2MB:stä 4MB:hen. Tietoturvan osalta laadittiin tarkistusluettelon muotoon tietoturvakartoitus-liitoille ja osallistuttiin SAK-liitot tietosuojaryhmän työhön. Työasemien virustorjuntaa tehostettiin F-Securen ohjelmien ja viruskantojen verkosta ilman käyttäjän toimenpiteitä tapahtuvalla ylläpidolla. SAKilla ja liitoilla on yhteinen lisenssisopimus F-Securen ohjelmista.

Tietoverkkoryhmän työtä uudistettiin siten, että kaikki liitot ovat siinä mukana. Vuodesta 1992 alkaneesta SAKnet-verkkoyhteistyössä olivat Sonera-liitot tiiviimmin mukana. Määriteltiin SAK-liitot-tietoverkkojen uudistamisprojektin rajaukset, pelisäännöt, tehtävät ja aikataulu vuodelle 2001 tietoverkkoryhmän työnä. SAK:n ja liittojen tietotekniikkavastaaville järjestettiin kuukausitapaamista, seminaaritilaisuuksia ja koulutuspäiviä ajankohtaisista aiheista.

SAK:n jäsenrakenne-tilastokantaan siirrettiin vuoden 1999 jäsentiedoista 23 liiton tilastotiedot. Tilastokantaa on ylläpidetty vuodesta 1987 lähtien ja sitä hyödynnetään mm. liikkeessä kampanjassa. Liikkeessä kampanjan Liity-liittoon internet-palvelua varten tehtiin tietokanta toimipaikka-, toimiala-, ammatti- ja tutkintotietoja varten ja hankittiin välipalvelin SAKnet-verkon ja internet-verkon välille.

SAKm osastokohtaisille palvelimille ja sovelluksille annettiin pääkäyttäjä- ja tukipalveluja. Lisäksi osallistuttiin v. 2001-edustajakokouksen rekisterien sekä lehtien tilaajarekisterien kehittämiseen.

Henkilöstöpolitiikka

Henkilöstö

Vuoden 2000 lopussa SAK:n palveluksessa oli 137 henkilöä. Työvapaalla oli viisi henkilöä. Lisäksi osa-aikaisessa työsuhteessa oli kaksi aluepalvelukeskusten siivoojaa. Eläkkeellä oli 34 ja perhe-eläkettä sai kahdeksan henkilöä.

Kokonaistoimintojen johto

Puheenjohtaja Lauri Ihalainen
Puheenjohtajan sihteeri Marianne Uuskoski
Hallituksen varapuheenjohtaja Pekka Ahmavaara
Johtajan sihteeri Arja Lindstedt
Historian kirjoittaja Tapio Bergholm
Kehittämispäällikkö Marjaana Valkonen
Hallinnon sihteeri Auli Alander
Virkailija Erja Aaltonen

Yhteiskuntapolitiinen osasto

Osastopäällikkö Petti Parmanne
Osastosihteeri Kaija Stormbom
Apulaisosastopäällikkö Matti Viialainen
Ekonomisti Peter J Boldt
Sosiaalipoliittinen sihteeri Mirja Janerus
Työvoima- ja koulutuspoliittinen sihteeri Jari-Pekka Jyrkänne
Sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen
Tilastosihteeri Terttu Laitala
Ekonomisti Erkki Laukkanen
Sosiaalipoliittinen sihteeri Aarne Lehtonen
Ekonomisti Ismo Luimula
Lakimies Janne Metsämäki
Sosiaalipoliittinen sihteeri Sinikka Näätsaari

Ekonomisti Helena Pentti
Sihteeri Ulla Honkanen
Sihteeri Leena Isokääntä
Sihteeri Tuula Kourunen
Sihteeri Jaana Seppänen

Työympäristöosasto

Osastopäällikkö Kirsti Palanko-Laaka
Apulaisosastopäällikkö Eija Hietanen
Osastosihteeri Kirsi Sainio
Tutkimussihteeri Jyrki Helin
Lakimies Timo Koskinen
Lakimies Katja Lehto
Tasa-arvos sihteeri Riitta Partinen
Työympäristösihteeri Raili Perimäki
Lakimies Jorma Rusanen
Lakimies Arjo Suonperä
Lakimies Olavi Sulkunen
Yhteistoimintasihteeri Pentti Vainio
Virkailija Eva Fager
Sihteeri Merike Ottosson
Virkailija Kaisa Sember
Sihteeri Tuula Suojanen

Kansainvälinen osasto

Johtaja Tuulikki Kannisto
Osastosihteeri Eeva Juntunen
Apulaisosastopäällikkö Turo Bergman
Informaatikko Helena Hämäläinen
Tiedottaja Hilikka Jukarainen
Eurooppasihteeri Markku Jääskeläinen
Virkailija Tarja Kaukovaara
Sihteeri Eveliina Latvatalo

Brysselin toimisto

Johtaja Heikki Pohja
Sihteeri Aila Seppälä

Jäsenpalveluosasto

Osastopäällikkö Eero Heinäluoma
Osastosihteeri Anitta Leikos

Viestintä

Tiedotuspäällikkö Sari Aalto-Matturi
Tiedottaja Kirsti Kekkonen-Montonen
Tiedottaja Riitta Juntunen
Toimittaja Pirjo Pajunen
Tiedottaja Sanna Rytönen
Verkkotiedottaja Pauli Vento
Sihteeri Maarit Kivistö

Järjestöasiat

Järjestöpäällikkö Pekka Sarkkinen
Sihteeri Hannele Ugur

Ruotsinkielinen sihteeri Christer Björkstrand
Toimitsija Merja Lehmussaari
Projektisihteeri Ari Näätsaari
Nuorisosihteeri Eija Harjula
Oppisopimusharjoittelija Marko Hentunen
Virkailija Riitta Kulmala
Sihteeri Sari Mäkelä
Sihteeri Orvokki Virtanen

Koulutus ja tutkimus

Suunnittelija Marja Erkkilä
Projektisihteeri Sirpa Ilola
Koulutussuunnittelija Aulikki Liukko
Projektipäällikkö Eine Mikkonen
Koulutussuunnittelija Reijo Päivärinta
Koulutussuunnittelija Hannu Rosengren
Sihteeri Pirjo Vainio
Sihteeri Auli Keskinen
Vs. sihteeri Riina Nyberg

Aluepalvelukeskukset

SAK:n Ahvenanmaan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Kurt Gustafsson

SAK:n Etelä-Savon aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Paula Kivivuori-Meri
Toimistonhoitaja Helvi Teppo

SAK:n Hämeen aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Teuvo Pernu
Toimistonhoitaja Kirsti Bister
Siivooja Liisa Kuisma

SAK:n Keski-Suomen aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Raimo Salpakoski
Toimistonhoitaja Irma Leinonen

SAK:n Kymen aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Pentti Immonen
Toimistonhoitaja Leila Oderma

SAK:n Lapin aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Matti Viitanen
Toimistonhoitaja Maisa Kaasinen
Siivooja Annikki Palosaari

SAK:n Pohjanmaan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Raija Kuusisto
Toimistonhoitaja Tarja Lyttinen

SAK:n Pohjois-Karjalan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Pertti O. Hyvönen

SAK:n Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Seppo Partinen
Toimistonhoitaja Sisko Kanninen
Siivooja-toimistovahtimestari Ritva Kantola
Puhelinvaihteenhoitaja Riitta-Liisa Ojuva

SAKin Pohjois-Savon aluepalvelukeskus

Aluejohtaja Raimo Lautainen
Toimistonhoitaja Helga Vanttinen
Siivooja Inga Pirskanen

SAKin Satakunnan aluepalvelukeskus

Aluejohtaja Kari Koskinen

SAKin Varsinais-Suomen aluepalvelukeskus

Aluejohtaja Seppo Ansamaa
Toimistonhoitaja Raija Raittio

Palkkatyöläinen

Päätoimittaja Eero Kosonen
Toimitussihteeri Aino Pietarinen

Löntagaren

Chefredaktör Hans Jern
Redaktionssekreterare Carola Isaksson
Virkailija Marja-Leena Hakkarainen-Kaitajärvi
Sihteeri Marjut Vainio

Talous- ja sisäisten palvelujen osasto

Osastopäällikkö Mikko Paiho
Osastosihteeri Irma Tornberg
Apulaisosastopäällikkö Anneli Roine
Tietohallintopäällikkö Maija Karimaa
Atk-erikoissuunnittelija Tarja Majamäki
Autonkuljettaja Esko Peura
ATK-suunnittelija Toivo Pudas
Henkilöstösihteeri Ritva Virolainen
Kassanhoitaja Paula Asikainen
Toimistosihteeri Leila Hartonen
Vahtimestari Pentti Honko
Vastaava virkailija Leena Hännikäinen
Virkailija Irmeli Kivivuori
Virkailija Tiina Laitinen
Henkilöstöhallintosihteeri Ritva Laitinen
Henkilöstövirikailija Vuokko Lähteenmäki
Pääkirjanpitäjä Raija Mankinen
Kirjanpitäjä Ulla Hopponen
Vt. kirjanpitäjä Sari Nikkilä
Virkailija Marjo Mäki-Paavola
Virkailija Tiina Näslind-Viljamaa
Vahtimestari Jouko Räsänen
Projektisihteeri Anja Savolainen
Emäntä Arja Valkama
Toimistosihteeri Leila Vanttinen
Atk-yhteyshenkilö Ulla Vettenranta
Siivooja Anne Jouhilahti
Siivooja Kaija Viinikka
Siivooja Anja Värtinen

Ammattiyhdistysarkisto

Arkistonhoitaja Pekka Kalliokoski
Arkistovirkailija Nina Kanter

Henkilöstöhallinto

Ensimmäinen henkilöstötilinpäätös vuodelta 1999 valmistui. Alkuvuodesta tehtiin henkilöstön keskuudessa työilmapiirikysely, jonka tulokset olivat mukana ensimmäisessä henkilöstötilinpäätöksessä. SAK:n ensimmäinen HTP herätti kiinnostusta myös liitoissa. SAK:n henkilöstötilinpäätös oli esillä mm. taloushallinnon ajankohtaispäivillä.

Toimintavuoden aikana otettiin käyttöön kokonaisuudessaan Sonet-palkat ja henkilöstöhallinto. Sonetin uuteen koulutusrekisteriin päivitettiin vuoden aikana sekä uusia että vanhoja koulutustietoja. Uudet ohjelmat mahdollistavat myös euron käyttöönoton vuonna 2002.

Työnarviointiin perustuvaa palkkausjärjestelmää kehitettiin. Työehtosopimusosapuolet hyväksyivät uudet Työn vaativuuden arvioinnin toteuttaminen sekä Pätevyyden arvioinnin toteuttaminen -soveltamisohjeet.

Yt-neuvottelukunta

Yt-neuvottelukuntaan kuuluivat työnantajan (3) edustajina Lauri Ihalainen (Pekka Ahmavaara), Mikko Paiho (Pertti Parmanne), Kirsti Palanko-Laaka (Eero Heinäluoma) ja henkilöstön edustajina (4) Jorma Rusanen, Timo Koskinen, Eveliina Latvatalo ja Nina Kanter. Työsuojeluvaltuutetulla oli oikeus osallistua kokouksiin. Puheenjohtajuusvuoro oli henkilöstön edustajalla (Eveliina Latvatalo). Yt-neuvottelukunta käsitteli mm. työilmapiirikyselyn palautetta ja jatkotoimenpiteitä.

Työpaikkatoimikunta

Työpaikkatoimikunnan jäseninä ovat toimineet: puheenjohtaja Tarja Majamäki, varapuheenjohtaja Ulla Vettenranta ja sihteeri Jaana Seppänen sekä muina jäseninä Marko Hentunen, Pentti Honko, Carola Isaksson, Eeva Juntunen, Tiina Laitinen, Erkki Laukkanen, Aulikki Liukko, Raija Mankinen, Raija Raittio sekä Pirjo Vainio. Kulttuurisihteereinä toimivat Paula Asikainen, Nina Kanter, Hannu Rosengrén ja Kaisa Sember. Solidaarisuussihteerinä oli Terttu Laitala, liikuntasihteereinä Eva Fager ja Jyrki Helin. Työpaikkakirjaston hoitajina toimivat Leila Hartonen, Helena Hämäläinen, Riina Nyberg ja Heli Nykänen.

Työpaikkatoimikunta järjesti SAK:n henkilökunnalle ja heidän perheenjäsenilleen monipuolista kulttuuri- ja liikuntatoimintaa. SAK:n henkilökunnan kuoro aloitti toimintansa alkuvuodesta. Kuoro valitsi nimekseen Melody Sisters and the Boy. Kuoron vetäjänä on toiminut Sauli Malinen. Kuoro esiintyi henkilökunnalle järjestetyissä tilaisuuksissa.

Työnantajalle tehtiin esitys liikuntaselistä, jolla harrastuslajeja voi laajentaa ja tasa-arvoistaa. Vuoden 2000 vuosijuhla järjestettiin poikkeuksellisesti 8. - 9.päivänä kesäkuuta Hotelli Petäyksessä. Henkilökunnan käyttöön työpaikkakirjastoon hankittiin uusia kirjoja, joita on luettu aktiivisesti. Kolmen kummilapsen tukemista jatkettiin ja syyskuussa järjestettiin nälkäpäivän keräys, jonka tuotto oli 1.600 mk.

TILINPÄÄTÖS

TOIMINTAKERTOMUS

SAK:n toiminta toteutui vuonna 2000 talousarviossa ennakoidulla tavalla. Toiminta- ja henkilöstökulujen vertailuindeksi oli 105, mutta kun käyttörahastosta katettu Kiljavan Opiston lahjoitus 4,1 Mmk otetaan huomioon, indeksi on 100.

Jäsenmaksutuottojen vertailuindeksi oli 102.

Sijoitustuottoja kasvatti Laurinkatu 41 (Lohja) osakkeiden myyntivoitto (1,1 Mmk). Ylimääräisiä osinkotuottoja saatiin Viestintärahoitus Oy:n osakkeista (0,6 Mmk). Sijoitusrahastojen tuotot ylittivät arvion 1,2 Mmk. Korkoinstrumenttien tuotot ylittivät arvion 1,7 Mmk. Vaikka huonon pörssivuoden takia rahastojen arvonalentumisia kirjattiin 2,9 Mmk, ylittivät sijoitustuotot kokonaisuudessa talousarvion 1,7 Mmk ollen 10,0 Mmk.

SAK laatii toukokuussa 2001 pidettävälle edustajakokoukselle taloussuunnitelman vuosille 2001 - 2006.

SAK:n talouden kehitystä kuvaa yksityiskohtaisemmin seuraava tuloslaskelman ja taseen vertailu oleellisine kommentteineen.

SAK:n tuotot ja kulut
kehittyivät seuraavasti:

	tp. 2000 Mmk	tp. 1999 Mmk	Ero Mmk	muute %
VARSINAINEN TOIMINTA				
Toimintatuotot	5,5	5,8	0,3	-5
Henkilöstökulut	-38,8	-37,5	1,3	3
Poistot	-2,2	-2,1	0,1	5
Toimintakulut	-41,3	-37,3	4,0	11
Vars. toiminnan kulujäämä	-76,8	-71,1	5,7	8
Varainhankinta	68,4	65,1	-3,3	5
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	10,0	24,3	14,3	-59
Tilikauden tulos	1,6	18,3	16,7	-91

Toimintatuotot pysyivät lähes ennallaan edellisvuoteen verrattuna.

Henkilöstökulut kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 1,3 Mmk eli 3 %.

Varsinaisen toiminnan poistot pysyivät lähes ennallaan.

Toimintakulut kasvoivat 11 % eli 4,0 Mmk verrattuna edelliseen vuoteen. Jos käyttörahastosta siirretty 4,1 Mmk:n lahjoitus Kiljavan Opistolle otetaan huomioon, on säästö 0,1 Mmk, muutos 0 %.

Varsinaisen toiminnan kulujäämä kasvoi 8 % eli 5,7 Mmk vuoteen 1999 verrattuna, jos em. lahjoitus oikaistaan, kasvu on 1,6 Mmk, 2 %.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta pieneni 59 % eli 14,3 Mmk. Ero johtui Merikiinteistön osakkeiden edelliselle vuodelle kirjatusta kauppavoitosta (14,9 Mmk).

Varainhankinta toteutui 3,3 Mmk edellistä vuotta suurempana.

SAK:n tase-erät kehittyivät seuraavasti:

	tp. 2000 Mmk	tp. 1999 Mmk	Ero Mmk	muutos %
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat	204,9	212,4	-7,5	-4
Vaihtuvat vastaavat	51,2	39,5	11,7	30
	256,1	251,9	4,2	2
VASTATTAVAA				
Oma pääoma	234,1	233,3	0,8	0
Tilinpäätössiirtojen kertymä	3,2	2,4	0,8	33
Vieras pääoma, pitkäaikainen	5,8	6,2	-0,4	-6
Vieras pääoma, lyhytaikainen	13,0	10,0	3	30
	256,1	251,9	4,2	2

Pysyvät vastaavat pienenivät Laurinkatu 41 myynnin (2,6 Mmk) sekä sijoituksissa tapahtuneiden muutosten johdosta.

Vaihtuvia vastaavia pienensi 4,1 Mmk:n saamisen anteeksianto (lahjoitus) Kiljavan Opistolle. Sitä kasvatti "lyhyen rahamäärän" kasvu.

Oma pääoma lisääntyi tilikauden ylijäämän sekä rahastosiirtojen verran, sitä pienensi 4,1 Mmk:n käyttörahastosta tapahtunut lahjoituksen kattaminen.

Tehtiin 0,8 Mmk:n edustajakokousvaraus.

Pitkäaikainen vieras pääoma pieneni eläkevastuuvelan muutoksen (0,4 Mmk) johdosta.

Lyhytaikainen vieras pääoma kasvoi mm. vuosilomapalkkavelan kasvun (0,9 Mmk) johdosta.

Tytäryhtiöosakkeet

SAK omistaa osake-enemmistön seuraavista
kiinteistöosakeyhtiöistä:

KOy Pajalantie 19 (Järvenpää)
KOy Sarviniitynkatu 4 (Kerava)

**Osuus
os.po:sta**
100,0 %
100,0 %

Tilikauden tulos

SAK:n tilikauden tulos		1 618 809,80
Tilinpäätössiirrot		
Varausten muutos		
Edustajakokousvarauksen lisäys		-800 000,00
Rahastosiirrot		
Kulttuurirahastoon siirretään		
- kulttuurirahaston pääomalle		
hyvitettävä laskennallinen		
5 %:n korko	-77 395,50	
Kulttuurirahastosta katetaan		
- jaetut avustukset	100 000,00	22 604,50
Käyttörahastosiirrot		
- Siirto käyttörahastosta		
lahjoitus: Kiljavan Opisto 50 vuotta		4 100 000,00
SAK:n tilikauden ylijäämä		4 941 414,30

Ehdotus ylijäämän käytöstä

Ylijäämä ehdotetaan liitettäväksi omaan pääomaan.

TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2000**VARSINAINEN TOIMINTA****2000****1999**

Tuotot

Toimintatuotot

2 463 131,67

2 622 014,09

Lehtituotot

2 587 081,07

2 487 262,50

Saadut avustukset

522 902,23

709 910,79

5 573 114,97**5 819 187,38**

Kulut

Henkilöstökulut

Palkat

-29 128 255,04

-27 233 261,85

Henkilösivukulut

-9 710 202,38

-10 270 949,71

-38 838 457,42**-37 504 211,56**

Poistot

-2 232 783,37**-2 079 510,10**

Muut kulut

Vuokra- ja vastikekulut

-2 330 594,98

-2 138 730,09

Järjestökulut

-4 757 592,36

-5 139 553,09

Materiaalikulut

-5 775 637,25

-4 859 614,93

Ulkopuoliset palvelut

-7 303 065,03

-8 121 918,03

Jäsenmaksukulut

-4 826 600,11

-4 712 300,30

Muut toimintakulut

-16 294 983,95

-12 394 488,15

-41 288 473,68**-37 366 604,59**

Kulut yhteensä

-82 359 714,47**-76 950 326,25****Varsinaisen toiminnan kulujäämä****-76 786 599,50****-71 131 138,87****VARAINHANKINTA**

Tuotot

Jäsenmaksutuotot

68 360 865,90

65 143 731,41

Kulujäämä**-8 425 733,60****-5 987 407,46**

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Tuotot		
Osinkotuotot	2 599 936,97	537 787,31
Korkotuotot	6 759 811,51	6 353 725,74
Vuokratuotot	4 126 663,94	4 849 127,68
Arvon alentumisten palautumiset	96 959,24	0,00
Muut sijoitus- ja rahoitustuotot	1 123 900,96	14 931 474,13
*	14 707 272,62	26 672 114,86
Kulut		
Poistot ja arvonal. pys.vast.sijoit.	-2 935 353,88	-447 643,65
Yhtiövastikekulut	-1 558 343,25	-1 887 521,60
Muut korkokulut	-2 191,73	-13 018,00
Muut sijoituskulut	-166 840,36	-20 243,70
	-4 662 729,22	-2 368 426,95
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	10 044 543,40	24 303 687,91
Tilikauden tulos	1 618 809,80	18 316 280,45
Tilinpäätössiirrot		
Varausten muutos	-800 000,00	-800 000,00
Rahastosiirrot	4 122 604,50	-14 943 984,13
Tilikauden ylijäämä	4 941 414,30	2 572 296,32

TASE 31.12.2000	2000	1999
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	643 768,20	897 452,55
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	930 399,04
.	643 768,20	1 827 851,59
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	497 664,90	518 400,94
Koneet ja kalusto	5 375 976,89	4 866 040,59
.	5 873 641,79	5 384 441,53
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	95 668 356,29	79 635 438,18
Joukkovelkakirja- ja muut saamiset	102 724 700,48	125 566 539,29
.	198 393 056,77	205 201 977,47
Pysyvät vastaavat yhteensä	204 910 466,76	212 414 270,59
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Myyntisaamiset	1 113 728,80	769 697,20
Lainasaamiset	3 812 920,01	8 025 429,43
Muut saamiset	566 574,68	164 578,05
Siirtosaamiset	21 605 371,82	21 378 745,22
.	27 098 595,31	30 338 449,90
Rahat ja pankkisaamiset	24 135 303,17	9 204 346,48
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	51 233 898,48	39 542 796,38
VASTAAVAA YHTEENSÄ	256 144 365,24	251 957 066,97

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Pääoma	200 651 944,60	198 079 648,28
Rahastot		
Kulttuurirahasto	1 625 305,53	1 647 910,03
Korjausrahasto	14 931 474,13	14 931 474,13
Käyttörahaso	11 989 231,40	16 089 231,40
Ylijäämä	4 941 414,30	2 572 296,32
Oma pääoma yhteensä	234 139 369,96	233 320 560,16

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Vapaaehtoiset varaukset	3 200 000,00	2 400 000,00
-------------------------	--------------	--------------

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Eläkevastuuvelka	5 800 327,00	6 203 010,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	120 000,00	120 000,00
Ostovelat	2 233 610,06	920 232,01
Muut velat	960 301,00	858 221,00
Siirtovelat	9 690 757,22	8 135 043,80
	13 004 668,28	10 033 496,81
Vieras pääoma yhteensä	18 804 995,28	16 236 506,81

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

256 144 365,24	251 957 066,97
----------------	----------------

RAHOITUSLASKELMA	2000 (1.000 mk)	1999 (1.000 mk)
Vars. toiminnan kuluja	-76 787	-71 131
Poistot	2 233	2 079
Varainhankinta	68 361	65 144
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	11 759	9 605
Tulorahoitus	5 566	5 697
Lyhytaikaiset saamiset, lisäys/vähennys	3 240	2 746
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys/vähennys	2 971	-3 884
Toiminnan aih. rahavarojen muutos	11 777	4 559
Investoinnit ja sijoitukset		
Käyttöomaisuushankinnat ja tehdyt sijoitukset:		
Käyttöomaisuus	-2 584	-3 808
Käyttöomaisuusosakkeet	-1 070	-746
Sijoitusosakkeet ja -osuudet	-19 547	-25 785
Joukkovelkakirja- ja muut saamiset	-44 023	-46 550
Käyttöomaisuuden ja pitkäaikaisten sij. myynnit:		
Käyttöomaisuus	116	189
Käyttöomaisuusosakkeet	3 800	22 208
Joukkovelkakirja- ja muut saamiset	66 865	49 958
Rahojen muutos ennen lainojen muutosta	15 334	25
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-403	-467
Rahojen ja pankkisaam.lisäys/vähennys	14 931	-442
Tarkistus:		
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.2000/1999	24 135	9 204
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.2000/1999	-9 204	-9 646
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	14 931	-442

2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2000

1999

2.1 Valtion avustukset

SAK:n varsinaiseen toimintaan liittyvät valtionavut on esitetty varsinaisen toiminnan tuotoissa.
Valtionavut ovat seuraavat:

Ammattiyhdistysarkisto	452 321,00	375 014,00
Luottamusmiestiedustelu	0,00	51 766,50
EAY-kongressi	0,00	200 000,00
Yhteensä	452 321,00	626 780,50

2.2 Muut tuotot

EU:lta saadut avustukset:		
Euro-Telework	57 740,76	0,00
Etuenet II	12 840,47	0,00
Muut	0,00	61 898,19
	70 581,23	61 898,19

2.3 Henkilöstökulut

Maksetut palkat ja palkkiot

Palkat	29 128 255,04	27 233 261,85
Järjestökuluihin sisältyvät ansionmenetyskorvaukset ja palkkiot	148 523,48	147 648,89
Ostettuihin palveluihin sisält. palkkiot	1 205 445,47	1 026 551,20
Yhteensä	30 482 223,99	28 407 461,94

Henkilösivukulut

Eläkkeet	576 274,34	551 967,29
Eläkevastuun muutos	-402 683,00	-467 366,00
Eläkevakuutusmaksut	7 409 132,75	7 949 706,77
Yhteensä	7 582 724,09	8 034 308,06
Muut henkilösivukulut	2127 478,29	2 236 641,65
Yhteensä	9 710 202,38	10 270 949,71

	2000	1999
Järjestökuluihin sisältyvät muut henkilösivukulut	5 594,77	5 906,50
Ulkopuolisiin palveluihin sisältyvät muut henkilösivukulut	41 072,68	40 642,20
Yhteensä	46 667,45	46 548,70

Henkilösivukulut yhteensä	9 756 869,83	10 317 498,41
----------------------------------	---------------------	----------------------

Henkilöstö keskimäärin

Toimitsijat	76	74
Toimistotyöntekijät	63	61
Yhteensä	139	135

Valtuuston jäsenten ja varajäsenten palkat ja palkkiot näistä tehtävistä	120 267,14	134 845,42
--	------------	------------

Hallituksen jäsenille ja varajäsenille ei ole maksettu palkkoja eikä palkkioita näistä tehtävistä. Hallituksen päätoimisten jäsenten eläkevakuutuksen perustana on 60 vuoden eläkeikä.

2.4 Poistot ja arvonalentumiset

Käyttöomaisuuden poistoperuste:

Aineettomat oikeudet: 4 vuoden tasapoisto

Rakennukset: 4 % jäännösarvosta

Koneet ja kalusto: **25** % jäännösarvosta

Aineettomista oikeuksista	420 055,02	378 462,35
Muista pitkävaikutteisista menoista	0,00	57 434,15
Rakennuksista ja rakennelmista	20 736,04	21 600,04
Koneista ja kalustosta	1 791 992,31	1 622 013,56
Poistot käyttöomaisuudesta yht.	2 232 783,37	2 079 510,10

Poistot ja arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista

KOy Laurinkatu 41, peruskorjaus

5 vuoden tasapoisto/kiinteistö myyty	0,00	232 599,76
--------------------------------------	------	------------

Sijoitusrahasto-osuuksista	2 935 353,88	215 043,89
----------------------------	--------------	------------

Poistot ja arvonalentumiset	2 935 353,88	447 643,65
------------------------------------	---------------------	-------------------

Tilikauden poistot yhteensä	5 168 137,25	2 527 153,75
------------------------------------	---------------------	---------------------

2.4.1. Arvonalentumisten palautukset

Sijoitus-rahasto-osuuksista	96 959,24	0,00
-----------------------------	-----------	------

	2000	1999
2.5 Vuokra- ja vastikekulujen erittely		
Huoneistovuokrakulut	382 194,99	405 553,11
Hoitovastikkeet	1 219 403,24	1 275 523,52
Rahoitusvastikkeet	1 461,24	6 211,98
Leasingvuokrat	74 233,51	38 135,48
Suoravuokraus, koneet	653 302,00	413 306,00
	2 330 594,98	2 138 730,09
2.6 Tilinpäätössiirrot		
Vapaaehtoisten varausten muutos		
Edustajakokousvarauksen lisäys	-800 000,00	-800 000,00
Vapaaehtoisten varausten muutos	-800 000,00	-800 000,00
2.7 Rahastosiirrot		
Siirto korjausrahastoon	0,00	14 931 474,13
Korko	77 395,50	114 510,00
Jaetut apurahat	100 000,00	102 000,00
Kulttuurirahastosiirrot yhteensä	22 604,50	12 510,00
Käyttörahasiirrot		
Siirto käyttörahastosta		
Kiljavan opisto 50 vuotta, lahjoitus	4 100 000,00	0,00
Rahastosiirrot yhteensä	4 122 604,50	14 943 984,13

3. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Pysyvien vastaavien muutokset

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaik. menot	Rakennukset	Koneet ja kalusto
Kirjanpitoarvo 1.1.	897 452,55	930 399,04	518 400,94	4 866 040,59
Tilikauden lisäykset	166 370,67	0,00	0,00	2 417 877,81
Tilikauden vähen.	0,00	0,00	0,00	-115 949,20
Tilikauden poistot	-420 055,02	-930 399,04	-20 736,04	-1 791 992,31
Kirjanpitoarvo 31.12.	643 768,20	0,00	497 664,90	5 375 976,89

	Osakkeet ja osuudet	Joukkovelkakirja- ja muut saamiset
Kirjanpitoarvo 1.1.	79 635 438,18	125 566 539,29
Tilikauden lisäykset	20 617 012,75	44 260 449,19
Tilikauden vähen.	-1 745 700,00	-67 102 288,00
Arvonalen. palautus	96 959,24	
Arvonalentuminen	-2 935 353,88	
Kirjanpitoarvo 31.12.	95 668 356,29	102 724 700,48

Muut osakkeet ja osuudet (pitkäaikaiset sijoitukset):

Yhtiön nimi	Lukumäärä	Omistus-osuus %	Nimellis-arvo	Kirjanpito-arvo
KOy Pajalantie 19 Järvenpää	20 320	100,0%	20 320 000,00	15 920 000,00
KOy Sarviniitynkatu 4, Kerava	2 000	100,0%	4 000 000,00	3 000 000,00
Hakaniemen Merikiinteistö Oy	3 325	28,7 %	3 325 000,00	12 282 112,12
KOy Itäkeskuksen Maamerkki	936	27,7 %	4 680,00	7 460 000,00
Aluepalvelukesk.				4 041 774,76
Muut osakkeet ja osuudet				6 018 678,27
Sijoitusrahasto-osuudet				46 945 791,14
Yhteensä				95 668 356,29

3.2 Arvopapereiden pörssiarvon/päivänarvon ja kirjanpitoarvon erotus

	Kirjanpitoarvo	Pörssiarvo	Arvon muutos
Pörssiosakkeet	146 278,70	1 158 643,81	1 012 365,11

Sijoitusrahasto-osuudet

	Kirjanpitoarvo	Päivän arvo	Arvon muutos
Korkorahastot	11 881 915,35	12 148 674,07	266 758,72
Yhdistelmärahastot	30 063 875,79	33 342 211,07	3 278 335,28
Osakerahastot	5 000 000,00	6 410 453,23	1 410 453,23
Rahastot yhteensä	46 945 791,14	51 901 338,37	4 955 547,23

3.3 Vaihtuvien vastaavien lainasaamiset

SAK:n koulutussäätiö	685 367,10	4 785 367,10
Muut	3 127 552,91	3 240 062,33
Yhteensä	3 812 920,01	8 025 429,43
V. 2001 erääntyvät	12 472,21	11 992,45
V. 2002 tai myöhemmin eräänt. osuus	3 800 447,80	8 013 436,98

3.4 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Jäsenmaksusaamiset	17 200 000,00	16 500 000,00
Korkosaamiset	2 415 814,82	2 529 562,08
Ylikurssit/obligaatiot	1 148 794,00	1 531 858,00
Muut siirtosaamiset	840 763,00	817 325,14
Siirtosaamiset yhteensä	21 605 371,82	21 378 745,22

4. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1 Oman pääoman muutokset

Toimintapääoma 1.1.2000	198 079 648,28	195 095 578,72
Tilikauden 1999 ylijäämästä	2 572 296,32	2 984 069,56
Toimintapääoma 31.12.2000	200 651 944,60	198 079 648,28

Rahastot

Kulttuurirahasto 1.1.2000	1 647 910,03	1 635 400,03
Lisäys	77 395,50	114 510,00
Vähennys	-100 000,00	-102 000,00
Yhteensä	1 625 305,53	1 647 910,03

Korjausrahasto

Lisäys	14 931 474,13	14 931 474,13
--------	---------------	---------------

Käyttörahasto 1.1.2000

Lisäys tilikauden 1999 ylijäämästä	0,00	5 000 000,00
Vähennys	-4 100 000,00	0,00
Yhteensä	11 989 231,40	16 089 231,40
Rahastot yhteensä	28 546 011,06	32 668 615,56

Tilikauden ylijäämä

4 941 414,30	2 572 296,32
--------------	--------------

Oma pääoma yhteensä

234 139 369,96	233 320 560,16
----------------	----------------

4.2 Vapaaehtoisten varausten muutokset

Edustajakokousvaraus 1.1.	2 400 000,00	1 600 000,00
Lisäys	800 000,00	800 000,00
Vähennys	0,00	0,00
Edustajakokousvaraus 31.12.	3 200 000,00	2 400 000,00

Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	3 200 000,00	2 400 000,00
---	---------------------	---------------------

4.3 Pitkäaikainen vieras pääoma

(velka erääntyy viiden vuoden tai pitemmän ajan kuluttua)

	2000	1999
Eläkevastuuvelka 1.1.	6 203 010,00	6 670 376,00
Muutos	-402 683,00	-467 366,00
Eläkevastuuvelka 31.12.	5 800 327,00	6 203 010,00

4.4 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Vuosilomapalkkavelka	8 975 000,00	8 065 000,00
Alikurssit/obligaatiot	403 319,69	0,00
Muut siirtovelat	312 437,53	928 264,80
Siirtovelat yhteensä	9 690 757,22	8 993 264,80

5. VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

5.1 Muut vastuut

v. 2001 erääntyvät leasing-maksut	66 888,84	56 102,80
Myöhemmin erääntyvät leasing-maksut	134 332,47	162 153,46

Helsinki 12. päivänä maaliskuuta 2001

Joni Ikonen
Eero Suutari
Jarmo Korhonen
Päivi Särkänniemi
Vesa Vartiainen
Matti Pekkari
Kalle Vartiainen
Veera Päättänen

Pekka Knuutila
Majken Bernahl
Jarmo Aikio
Pasi Laitinen
Jukka Uusitalo
L. P.
Raimo Laitinen
Timo Laitinen
Pille Peltola
tel. joht.

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpito-tavan mukaisesti.
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus,

Helsingissä 15. päivänä maaliskuuta 2001

Tilintarkastusrengas Oy

 HTM

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n edustajakokoukselle

Olemme tarkastaneet **Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n** kiijan pidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2000. Hallituksen ja talouspäällikön alle kiijoittama tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, tuloslaskelman, taseen ja iiitetie dot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja muiden tilivelvollisten toiminnan lainmukaisuutta yhdistyslain säännösten perusteella.

Lausuntona esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot keskusjärjestön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille ja muille tilivelvollisille tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on yhdistyslain mukainen.

Helsingissä maaliskuun 15. päivänä 2001

Tilintarkastusrengas Oy

Tapio Luoma, HTM

TIUNTARKASTUSLAUSUNTO

Kansallisarkiston Ammattiyhdistysarkistolle myöntämä valtionapu 447 491 markkaa vuodelle 2000 on käytetty myöntämisperusteiden mukaisesti.

Helsingissä 15. maaliskuuta 2001

Tilintarkastusrengas Oy

Tapio Luoma, HTM

Jäsenyydet ja osakkuudet

Yhdistykset

Allianssi ry
Eurooppalainen Suomi ry
Lomaliitto ry
Palkansaajalehdet -Löntagartidningarna, Pale ry
Perhelomat ry
Pohjola-Norden ry
Reilun kaupan edistämisyhdistys ry
Solaris-Lomat ry
Suomalaisen Työn Liitto ry
Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestö SAL ry
Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK ry
Suomen Ammattitaito-Skill Finland ry
Suomen Kuluttajaliitto ry
Suomen Mielenterveysseura ry
Suomen Pakolaisapu ry
Suomen YK-liitto ry
Tietotekniikan Liitto ry
Taksvärkki ry
Työterveyden Edistämisyhdistys ry
Työväen Keskusmuseoyhdistys ry
Työväen Sivistysliitto ry
Palkansaajien Tutkimuslaitoksen Kannatusyhdistys ry
Työväenperinne ry
Yksityiset keskusarkistot ry

Säätiöt

Ammattienedistämislaitoksen Säätiö rs
Asuntosäätiö rs
Kansan Sivistysrahaston Säätiö rs
Kuntoutustoiminnan Tutkimussäätiö rs
SAK:n koulutussäätiö rs

Osakeyhtiöt

Itäkeskuksen Huipputoimistot Oy
Järjestöpalvelut Oy
Suomen Viestintärahoitus Oy
UP-Uutispalvelu Oy
Työväen Akatemian Kannatusosakeyhtiö
WO-Yhtymä

Kiinteistöyhtiöt

Hakaniemen Merikiinteistö Oy
Ki-Oy Itäkeskuksen Maamerkki
Ki-Oy Sarviniitynkatu 4, Kerava
Ki-Oy Otsonkulma
Ki-Oy Tuunaantupa

Osuuskunnat

Osuuskunta Suomen Messut
Osuuskunta Tradeka-Yhtymä
Kaunispään Huolto-osuuskunta
Osuusliike Elanto

Kansainväliset ammatilliset järjestöt

Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö EAY
Pohjolan ammatillinen yhteisjärjestö PAY
OECD:n ay-liikkeen neuvoo-antava komitea TUAC
Vapaiden ammattiyhdistysten kansainvälinen liitto VAKL

Hallintoelimet

SAKin valtuuston jäsenet ja varajäsenet

Valtuuston puheenjohtajat

Riskilä Jouni	KTV
Karjalainen-Huusko Ritva	Liikeala
Vimpari Leena	Teva

Auto- ja konekaupan toimihenkilöliitto ry	
Kaikkonen Sirkka-Liisa	Törmälehto Aimo 27.5.2000 saakka Helenius Antti

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT r.y.	
Bruce Esa	Turunen Kari
	Inkala Lauri
Jokikokko Esko	Takkinen Venho
	Ylihukka Kauko
Pitkälä Esa	Marjamaa Raimo
	Saarela Pertti

Ruotsalainen Pentti	Vierito Paavo
---------------------	---------------

Tomperi Veijo	Kilpeläinen Antero Koskinen Juhani
---------------	---------------------------------------

Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto HRHL r.y.	
Kontula Anita	Lehvonen Tuula
	Roos Merja
Miikkulainen Osmo	Miettinen Lauri
	Pyötsiä Susanna
Mäkeläinen Tarja	Nuutinen Siiri
	Voittoinen Timo
Poikela Hilikka	Heino Eino-Pekka
	Nurmela Marjatta
Tähtinen Birgit	Oksanen Markku
	Toiviainen Ritva
Karjalainen Valpu	Seppänen Liisa
	Palomäki Pirkko-Liisa

Ilmailualan Unioni ry	
Päivänen Osmo	Grundström Juha Winter Kari

Kemianliitto r.y.	
Jäppinen Kari	Kleemola Pasi
	Vallin Harri
Olin Inkeri	Kangasoja Marja-Liisa
	Laakso Leila
Elovaara Orvokki	Hyyti Kristiina
	Ilo Auli
Korhonen Tauno	Aalto Ilmo

Kiinteistötyöntekijäin Liitto r.y.
Räty Veikko
Ristilä Ritva

Kunta-alan ammattiliitto ry
Elovaara Jorma

Harjula Mauri

Heikkinen Asta

Höök Jorma

Jakonen Raimo

Järvinen Klaus

Keskinen Kalevi

Leppälä Anna-Kaarina

Myllymäki Mauri

Pihlapuro Pentti

Salmivuori Maija

Suonpää Irma

Strand Tero

Tiihonen Tapio

Tervonen Seija

Väänänen Saara

Asara-Laaksonen Teija

Kasari Jorma

Korhonen Kyllikki

Laaksonen Kalevi

Lavikainen Juhani

Pussinen Eeva

Vuohiniemi Jouko

Liikealan ammattiliitto ry
Arponen Irja

Hakanen Eila

Hirvonen Eila

Kilpeläinen Eeva-Liisa

Rikkonen Markku

Salovaara Seija
Katila Olavi

Paju Pirkko
Vyyryläinen Marja
Hirvikallio Martta
Järvinen Juha
Väisänen Juhani
Mulari Raija
Naukkarinen Teuvo
Lehtonen Juhani
Toikkanen Taina
Solatie Aino
Seppänen Merja
Ruoholahti Pauli
Liikamaa Reijo
Varonen Leena
Mikkonen Matti
Ruohonen Tuula
Seuna Sari
Törmänen Jouko
Lepistö Pekka
Saramäki Terttu
Puhilas Airi
Latva-Korpela Keijo
Siitonen Harri
Mäkinen Irmeli
Jaatinen Juha
Puska Timo
Korkalainen Seija
Kuikka Kari
Karjalainen Lea
Hintsala Tuula
Oinonen Pauli
Homanen Anja
Sundell Risto
Hietajärvi Liisa
Kokko Leeni
Vierikko Ritva
Bilund Juha
Mättänen Juhani
Hukka Hannu
Tervakangas Heikki
Forsström Jörgen
Rintala Vuokko
Mähönen Markku
Leinonen Aapeli
Saine Tuire
Vainio Marko

Nieminen Eija
Mäkelä Tarmo
Ahonen Marjatta
Sumusalo Leila
Aaltonen Margit
Koskenmäki Matti
Jauhainen Juha

	Kolehmainen Jukka	Utriainen Irma
		Helo Ellen
		Isokallio Pentti
	Turunen Leila	
	Leppänen Eija	Laine Lea
		Pohjalainen Marja
	Lihavainen Raija	Aro Jorma
		Poutiainen Pekka
	Elomaa Marja	Käkönen Riitta
	Pöyhönen Kari	Kiuru Eija
		Leppänen Tuomo
	Suckman Anja	Lehtinen Helena
		Lammi Raija
	Valkeinen Markku	Lattu Markku
		Danska Liisa
	Vikman Michael	Sandvik Kaija
		Mäenpää Seppo
~	Örling Risto	Puirava Raija
		Saunavaara Sari
	Metallityöväen Liitto r	
	Korpi Juho	Harsunen Raimo
		Tuikkanen Markku
	Kirveskari Liisa	Hietala Leevi
		Ollakka Terttu
	Kontuvirta Jouko	Räsänen Jaakko
		Aallosvirta Vesa
	Kämä Jukka	Ruotsalainen Erkki
		Gröhn Pentti
	Peltonen Veijo	Nieminen Mauri
		Raittila
	Santaharju Ahti	Kanko Anja
	Stam Arno	Korkeakoski Lauri
		Vilen Terttu
	Vilkman Kari	Koskela Kauno
	Wallenius Kari	Salonen Ari
		Jokinen Heikki
	Laurila Marja-Leena	Korte Arja
	Alahäivälä Jouko	Nokela Teuvo
		Jaako Juhani
w	Falin Marja-Liisa	Kramsu Jari
		Myllykoski Jari
	Kainu Mauri	Muhonen Jorma
		Lehtinen Erkki
	Paananen Pentti	Mäenpää Kai
		Leppänen Leila
		Sundström Kirsti
^	Peni Raili	Hyttinen Urpo
		Pyhäjärvi Risto
	Tikkanen Veikko	Pinola Urho
	Paperiliitto r.y.	
	Kokkonen Pekka	Miettinen Kari
		Susi Pertti
	Lipsanen Sirkka	Välimäki Auli
	Tyni Seppo	Pekkanen Markku
		Ahonen Jouko
	Ahtola Pertti	Byman Timo
		Tolonen Hannu
	Ukkonen Pekka	Heikinmatti Markku
		Kärkkäinen Pekka

Postiliitto r.y. Heikkinen Timo	Niemi Jarmo Heinonen Veikko Romo Pentti Lappalainen Vesa Hevosmaa Maija
Lempinen Kari	
Jukkola Oili	
Puu- ja erityisalojen liitto r.y. Helvasto Anja	Puottula Kaija Puranen Reijo Vapalahti Keijo Nordman Harald Palokangas Pentti Kurki Tarja Hietanen Pekka Rantanen Olavi Kangas Matti Mattila Seppo Seppänen Martti Kurko Anja
Järvinen Raimo	
Kosonen Esko	
Lehtinen Reijo	
Korva Markku	
Pekonmäki Reijo	
Rakennusliitto r.y. Alho Ahti	Laine Seppo Kekarainen Erik Markkula Tauno Holopainen Ilpo Kyllönen Matti Nätkinniemi Olavi Virtanen Reijo Kallio Timo Ojala Ismo Viitanen Jarkko Vähä-Herttua Keijo Laatikainen Arto Leinonen Matti Seppä Jari Saukkonen Lauri Kirjavainen Keijo
Kalenius Tapani	
Sirviö Eero Marttila Markku	
Oinas Erkki	
Riuttala Erkki	
Räsänen Pertti	
Kormu Jouni Koskinen Seppo	
Rautatieläisten Liitto ry. Raukola Tuomo	Hellsten Jorma Matilainen Reino Mäkelä Seppo Kaarakainen Erkki
Tuomi Jaakko	
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL r.y. Hautaniemi Pirjo	Ahonen Leif Laine Aila Kantonen Eija Zitting Arvo Nieminen Matti Hytinen Anna-Liisa Autio Jouni Vähä-Koivisto Risto
Laine Kari	
Launamo Arja	
Soininen Mauri Lehtonen Juhani	
Suomen Merimies-Unioni r.y. Katila Terttu	Raunio Timo
Suomen Muusikkojen Liitto r.y. Filppu Veijo	Ala-Seppälä Kosti

Yletyinen Jukka

Suomen Sosialidemokraattinen Sanomalehtimiesliitto ry
Peltoniemi Seppo
Piskonen Heikki
Pöllänen Marjatta

Sähköalojen ammattiliitto ry
Kehusmaa Taisto
Korhonen Veijo
Lahtinen Timo
Lähteenmäki Vesa
Saari Seppo
Nieminen Antti
Halminen Kari
Littman Juhani
Rimmistö Keijo
Kuisma Ilkka
Oinas Pentti

Teknisten ja Erikoisammattien Liitto Teker ry
Hyppölä Inga
Mäki Terhi
Jurvanen Olli
Tiilikainen Sakari
Kekki Harri
Ahlstedt Merja

Tekstiili- ja Vaatetustyöväen Liitto Teva r.y.
Toivola Vuokko
Inha Marjatta
Sallinen Vuokko
Laakso Maritta
Vierimaa Tuula
Vähäkoski Anja
Kauppinen Meeri
Saastamoinen Tuula
Lindell Tuula

Valtion Yhteisjärjestö VTY r.y.
Autonen Raimo
Ontronen Olavi
Maarala Pirjo
Hiltunen Olavi
Mäkinen Pirjo
Korpela Kari
Syrjänen Jouni
Jakunaho Ilpo
Taipalus Tauno
Pesonen Aune
Takala Paula
Oikkonen Olli Pekka
Tuomela Jari
Ripatti Lauri
Hänninen Martti

w Veturimiesten Liitto r.y.
Elonen Risto
Ylikorkala Jorma
Wallin Harry
Viestintäalan ammattiliitto r.y.
Keronen Esko
Gabrielsson Vesa
Kolehmainen Martti
Päivärinta Merja
Siekkinen Paula
Silfverberg Kristian
Luumi Lilja
Korhonen Reijo
Sarjanen Reino
Turunen Tuula
Tanaka Helena
Myllymäki Taisto
Yleinen Lehtimiesliitto ry
Pekkola Timo
Hurme Hannu
Miikkulainen Merja
Puhe- ja esitysoikeudella

Valtion Yhteisjärjestö VTY ry
Seppelin Seppo

Sihvo Juha
Mattila Veli-Matti

Kaupanalalan Esimiesliitto KEL

Mika Valkonen

Rautatievirkamiesliitto r.y.

Taisto Laine

Tuula Rautio
Erkki Hukkanen

SAK:n hallituksen jäsenet 2000

Varsinaiset jäsenet

Ihalainen Lauri, pj.
Ahmavaara Pekka, vpj.
Kannisto Tuulikki
Ainasto Lauri
Heino Juhani
Hynönen Pekka
Kallio Jorma
Korhonen Auli
Koski Jarmo
Kovanen Sauli
Lehikoinen Kauko
Levo Pentti
Lindfors Erik
Lähteenmäki Jarmo
Lyly Lauri
Määränen Heimo
Rannisto Raimo
Rautaporrass Pekka
Remahl Maj-Len
Santamäki-Vuori Tuire
Savtschenko Ritva
Vallittu Timo
Vanhala Kalevi
Lundh Per-Erik
Vuorenmaa Erkki
Nelin Per-Erik
Zitting Simo

Liitto

SAK
SAK
SAK
Puu- ja erityisalojen ammattiliitto
Postiliitto
Rakennusliitto
HRHL
Teva
Liikealan ammattiliitto
Paperiliitto
AKT
Viestintäliitto
Metalliliitto
Paperiliitto
Sähköliitto
Tekeri
VTY
KTV
Liikealan ammattiliitto
KTV
SEL
Kemianliitto
Puu- ja erityisalojen ammattiliitto
Metalliliitto 27.5.2000 saakka
Metalliliitto 27.5.2000 alkaen
SM-U 27.5.2000 saakka
SM-U 27.5.2000 alkaen

Henkilökohtaiset varajäsenet

Sorsa Risto
Anttila Juhani
Helenius Antti
Hölttä Kalevi
Korhonen Torsti
Koski Hannu
Rautavuori Leena
Ruokonen Tuula
Höylä Mervi
Laitinen Raimo
Vehkaoja Matti
Lahtinen Pekka

Liitto

Kiinteistöt. Liitto
Postiliitto
ATH
Puu- ja erityisalojen ammattiliitto
Postiliitto
Rakennusliitto
HRHL
Teva
Liikealan ammattiliitto
Paperiliitto
AKT
Viestintäliitto

Mäkelä Matti
 Wikholm Hans
 Pennanen Artturi
 Toivonen Veikko
 Kuutschin Marja-Leena
 Ahonen Päivi
 Komi Nils
 Ropponen Ulla
 Pitkänen Raija
 Salonen Heikki
 Lepola Sakari
 Vuorenmaa Erkki
 Löhman Jorma
 Teräväinen Pekka
 Ukkonen Erkki

Yleisvarajäsenet

Kesseli Pentti
 Kivistö mauri
 Immonen Seppo
 Metsänen Markku
 Vikström Raimo
 Berg Seppo
 Sundman Tage
 Puuska Marja
 Asikainen Kari
 Saarinen Viljo
 Vingisaar Jaan
 Mäenpää Irmeli
 Norrmen Riitta
 Hyytiäinen Ilari
 Löhman Jorma
 Berg Seppo
 Erkkola Jouko
 Kortekangas Kaija
 Paananen Tapio
 Korhonen Sulo
 Saikkonen Kaarina
 Sandelin Kyösti
 Keränen Toivo
 Koivunen Juhani
 Hernberg Kari
 Rosten Tauno
 Ahonen Risto

Metalliliitto
 Sähköliitto
 Paperiliitto
 Tekeri
 VTY
 KTV
 Liikealan ammattiliitto
 KTV
 SEL
 Kemianliitto
 Puu- ja erityisalojen ammattiliitto
 Metalliliitto 27.5.2000 saakka
 Metalliliitto 27.5.2000 alkaen
 SM-U 27.5.2000 saakka
 SM-U 27.5.2000 alkaen

Liitto

Rautatieläisten Liitto
 Rakennusliitto
 KTV
 SEL
 Muusikkojen liitto
 Metalliliitto 27.5.2000 saakka
 Metalliliitto 27.5.2000 alkaen
 Liikealan ammattiliitto
 Puu- ja erityisalojen ammattiliitto
 Paperiliitto
 VTY
 HRHL
 AKT
 Sähköliitto
 Metalliliitto 27.5.2000 saakka
 Metalliliitto 27.5.2000 alkaen
 SSSL
 Liikealan ammattiliitto
 Kemianliitto
 Kemianliitto
 VTY
 HRHL
 Teva
 AKT
 Viestintäliitto
 Kiinteistöt. Liitto
 Tekeri

W

Tilintarkastajat

SAK:n 15. edustajakokouksen valitsemana tilintarkastajana on toiminut Tilintarkastusrengas. Päävastuullisena SAK:n tilintarkastajana toimi revisioneuvos Tapio Luoma, HTM.

Johtoryhmä

SAK:n hallituksen asettama johtoryhmä kokoontui yhteensä 35 kertaa. SAK:n sääntöjen mukaisesti johtoryhmä valmisti asioita SAK:n hallituksen kokoukselle ja käsittelee SAK:n sisäiseen toimintaan ja henkilöstöön liittyviä asioita.

Johtoryhmän jäseninä toimivat: puheenjohtaja Lauri Ihalainen, hallituksen varapuheenjohtaja Pekka Ahmavaara, johtaja Tuulikki Kannisto ja osastopäälliköt: Mikko Paiho, Kirsti Palanko-Laaka, Pertti Parmanne ja Eero Heinäluoma. Johtoryhmän työskentelyyn osallistuivat henkilöstön edustajina luottamusmiehet Jorma Rusanen ja Eveliina Latvatalo.

Työvaliokunta

Hallituksen välittömänä apuelimenä toimiva työvaliokunta kokoontui 10 kertaa valmistelemaan edunvalvonta- ja toimintapoliittisia asioita.

Varsinaiset jäsenet

Lauri Ihalainen	SAK pj
Pekka Ahmavaara	SAK vpj.
Tuire Santamäki-Vuori	KTV
Per-Erik Lundh	Metalliliitto 12.6.2000 saakka
Erkki Vuorenmaa	Metalliliitto 12.6.2000 alkaen
Maj-Len Remahl	Liikealan ammattiliitto
Pekka Hynönen	Rakennusliitto
Raimo Rannisto	VTY
Kalevi Vanhala	Puu- ja erityisalojen ammattiliitto
Jarmo Lähteenmäki	Paperiliitto
Kauko Lehikoinen	AKT
Ritva Savtschenko	SEL

Varajäsenet

Tuulikki Kannisto	SAK
Pekka Rautaporräs	KTV
Jouni Riskilä	KTV
Lauri Lyly	Sähköliitto
Jorma Kallio	HRHL
Erik Lindfors	Metalliliitto
Jaan Vingisaar	VTY
Pentti Levo	Viestintäliitto
Timo Vallittu	Kemianliitto
Juhani Heino	Postiliitto
Jarmo Koski	Liikealan ammattiliitto

Muut valiokunnat

Viestintävaliokunta
Järjestövaliokunta
Nuorisovaliokunta
Ruotsinkielinen sihteeristö
Koulutusvaliokunta
Työelämän kehittämisen valiokunta
Oikeudellinen valiokunta
Tasa-arvo valiokunta
Eurooppavalioikunta
Sosiaalivaliokunta
Talousvaliokunta
Henkilöstövaliokunta
Ammattiyhdistysarkiston johtokunta

Toimialaneuvottelukunnat

SAK:n valtion neuvottelukunta
Kuljetusalan toimialaneuvottelukunta
Kunta-alan neuvottelukunta
Palvelualojen neuvottelukunta
Teollisuusalojen neuvottelukunta

SAK ry
JÄSENLIITTOJEN JÄSENISTÖN JAKAUMA
JA JÄSENTILASTO 31.12.2000 AAKKOSJÄRJESTYKSESSÄ

			2000	1999 MUUTOS	
LIITTO	MIEHIÄ	NAISIA	YHT.	YHT.	HENK.
Auto- ja Konekaupan Toimihenkilöliitto ATH ry	2681	1386	4067	4218	-151
Auto- ja Kulj.alan Työnt.Liitto AKT ry	43990	6692	50682	50722	-40
Hotelli- ja Ravint.henkilök. Uitto HRHL ry	7134	40313	47447	48243	-796
Ilmailualan Unioni ry	2848	876	3724	3883	-159
Kaupanalain Esmiesliitto ry (vain PAU:n jäsen)	2206	3196	5402	5062	340
Kemianliitto ry	20824	14209	35033	34555	478
Kiinteistötyöntekijäin Liitto ry	4732	9228	13960	13379	581
Kunta-alan ammattiliitto KTV ry *)	56600	151400	208000	208500	-500
Liikealan ammattiliitto ry	24041	105549	129590	131086	-1496
Metallityöväen Liitto ry	134329	35785	170114	166792	3322
Paperiliitto ry	37076	12190	49266	49353	-87
Postiliitto ry	15110	11011	26121	26338	-217
Puu- ja erityisalojen liitto ry	38686	11527	50213	50419	-206
Rakennusliitto ry	75849	3627	79476	76592	2884
Rautatieläisten liitto ry	14576	1693	16269	16735	-466
Rautatievirkamiesliitto ry	949	1028	1977	2057	-80
Suomen Elintarviketöläisten Liitto ry	16495	24354	40849	42542	-1693
Suomen Merimies-Unioni ry	5760	4587	10347	10156	191
Suomen Muusikkojen Liitto ry	2428	830	3258	3256	2
Suomen Sos.Dem.Sanomalehtimiesliitto SSSL ry	244	94	338	336	2
Sähköalojen ammattiliitto ry	28936	1382	30318	29760	558
Teknisten ja Erikoisammattien Liitto ry	5687	5159	10846	10417	429
Tekstiili- ja Vaatetustyöväen Uitto Teva ry	2330	14502	16832	17911	-1079
Valtion Yhteisjärjestö VTY ry	19057	16798	35855	30996	4859
Veturimiesten Liitto ry	2031	0	2031	2066	-35
Viestintäalan ammattiliitto ry	13643	15003	28646	28531	115
Yleinen Lehtimiesliitto ry	97	63	160	158	2
KAIKKI YHTEENSÄ	578339	492482	1070821	1064063	6758

*) LIITON ARVIO

VTY:ÖÖN KUULUVAT JÄSENET (SISÄLTÄVÄT YLLÄOLEVIIN VTY:N LUKUIHIN)

	2000	VTY:n jakauma	Miehet	Naiset
Kunta-alan ammattiliitto KTV ry	2000	KTV	1000	1000
Metallityöväen Liitto ry	600	Metalli	550	50
Suomen Merimies-Unioni ry	86	SM-U	84	2
Merivartioliitto ry	562	Merivartioli.	499	63
Tullimiesliitto ry	1508	Tullil.	1068	440
Valtion Ammattiliitto VAL ry	29320	VAL	14447	14873
Vankilavirkailijain Liitto ry	1779	Vankilavirk.	1409	370
VTY:ÖÖN JÄSENET YHTEENSÄ	35855	YHTEENSÄ	19057	16798

35855

Lausunnot

Jäsenpalveluosasto

Opetusministeriö

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisen tutkintorakenteen muuttaminen

(26.6.2000)

Eduskunnan hallintovaliokunta

HE 179/2000 vp laiksi rakennerahasto-ohjelmien kansallisesta hallinnoinnista annetun lain muuttamisesta

(21.11.2000)

Palkansaajakeskusjärjestöt

Työministeriö

Palkansaajakeskusjärjestöjen lausunto ILO:n monikansallisia yrityksiä koskevan julistuksen noudattamisesta vuosina 1996 - 1999

(20.1.2000)

Kuljetusalojen neuvottelukunta

Liikenneministeriö

Rautatielaki ja laki ratahallintokeskuksesta

(14.8.2000)

Työympäristöosasto

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Työsuhdekeksintölain uudistus

(3.1.2000)

Työministeriö

EY:n komission esityspaketti eräistä toimenpiteistä syrjinnän torjumiseksi (KOM 1999) 564 lopull.

(4.1.2000)

Ympäristöministeriö

Ilmanvaihto- sekä kiinteistöjen vesi- ja viemärlaitteistojen suunnittelijaa ja työnjohtajaa koskevat määräykset ja ohjeet

(28.1.2000)

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Alueellisen yrityspalvelun kehittämishanke

(30.1.2000)

Suomen Standardisoimisliitto SFS

Uusi työkohte-ehdotus ISO/TS/P 190 occupational health and safety management

(17.2.2000)

Hämeen työsuojelupiiri

Hämeen työsuojelupiirin työläistarkastajan viran hakijat

(28.2.2000)

Työministeriö

Raportit ratifioimattomista yleissopimuksista ja suosituksista

(1.3.2000)

s__.

—

Työministeriö
Työsopimuslakikomitean ehdotus
(21.3.2000)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Työterveyshuollossa toimivien terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja
asiantuntijoiden koulutus ja pätevyys -TAP-jaoston ehdotukset
(23.3.2000)

Työministeriö
Yksityisyyden suoja työelämässä -työryhmän muistio
(30.3.2000)

Työministeriö
Euroopan sosiaalinen peruskirja / riippumattomien asiantuntijoiden
johtopäätökset
(12.4.2000)

Työministeriö
Kansallista veteraanipäivää koskeva aloite
(11.5.2000)

Eduskunnan työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta
Valtioneuvoston selvitys EU:n laajenemisesta ja tilanteesta
liittymisneuvotteluissa (E 28/2000 VP)
(25.5.2000)

Työministeriö
ILO:n vuosiraportti 2000 sopimusten 14, 22, 29, 87, 115, 122, 124, 129, 132 ja
138 osalta (I osa)
(29.5.2000)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Tasa-arvoasioiden organisointityöryhmän väliraportti
(31.5.2000)

Eduskunnan työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta
Valmistautuminen vuoden 2000 hallitusten väliseen konferenssiin (E 32/1999),
yhteispäätösmenettely sosiaali- ja työllisyysasioissa
(12.6.2000)

Oikeusministeriö
Luonnos hallituksen esitykseksi kilpailuneuvoston ja markkinatuomioistuimen
asioiden käsittelystä
(27.6.2000)

Oikeusministeriö
Riita-asiain oikeudenkäyntimenettelyn kehittämistä koskeva työryhmän mietintö
(lainvalmisteluosaston julkaisu 4/2000)
(28.6.2000)

Kuopion työsuojelupiirin työsuojelutoimisto
TsHallArn 8 §:n 3 momentissa tarkoitetun työsuojelutarkastajan viran
täyttämisestä
(4.7.2000)

Sosiaali- ja terveysministeriö
EU:n kansanterveysstrategia ja toimintaohjelma vuosille 2001-2006
(24.8.2000)

Työministeriö
ILO:n vuosiraportti 2000 sopimusten 94, 100, 140 ja 142 osalta (II osa)
(28.8.2000)

Oikeusministeriö
Lakiluonnos laiksi rajat ylittävistä kieltomenettelyistä
(29.8.2000)

Työministeriö
Nuorten pitkäaikaista kansainvälistä vapaaehtoistyötä koskeva eurooppalainen yleissopimus; allekirjoittaminen
(13.9.2000)

Oikeusministeriö
Työryhmän ehdotuksesta virkarikoslainsäädännön muuttamiseksi
(27.9.2000)

Ympäristöministeriö
Direktiiviehdotus ympäristömelun arvioinnista ja hallinnasta
(28.9.2000)

Oikeusministeriö
Rikoslakiprojektin ehdotuksesta rikosoikeuden yleisiä oppeja koskeviksi säännöksiksi
(9.10.2000)

Oikeusministeriö
Henkilöstöturvallisuustoimikunnan mietintö
(11.10.2000)

Oikeusministeriö
Lasten kanssa työskentelemään hakeutuvien rikostaustan selvittäminen
(26.10.2000)

Työministeriö
Lausunto ILO:n 89. kansainvälisen työkonferenssin käsiteltäväksi 2001 tulevasta työsuojelua maataloudessa koskevasta yleissopimus- ja suositusehdotuksesta (Report IV (1): Safety and Health in Agriculture)
(6.11.2000)

Oikeusministeriö
Arviomuistio osakeyhtiölain uudistamisesta
(29.11.2000)

Mikkelin työsuojelupiiri
Mikkelin työsuojelupiirissä määräaikaisen tarkastajan viran hakijat (työsuojeluhallinnosta annetun asetuksen 8 § 3 momentti)
(4.12.2000)

Hämeen työsuojelupiiri
Hämeen työsuojelupiirin työläistarkastajan viran hakijat (työsuojeluhallinnosta annetun asetuksen 8 § 3 momentti)
(8.12.2000)

Oikeusministeriö
Hovioikeusmenettelyn kehittämistä koskeva työryhmän mietintö sekä siihen liittyvä muistio
(21.12.2000)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopyyntö ehdotuksesta lakkauttaa työsuojelulautakunnan
poikkeuslupajaostot ym.
(22.12.2000)

Työympäristöosasto-Yhteiskuntapoliittinen osasto

Oikeusministeriö
Lausunto Kuluttajaviraston kirjeestä koskien välttämättömyyspalveluja
kuluttajansuojan näkökulmasta
(16.5.2000)

Yhteiskuntapoliittinen osasto

Sosiaali- ja terveysministeriö
Ns. makropilottia koskeva kokeilulakiluonnos
(27.1.2000)

Kauppa- ja teollisuusministeriö
Elintarviketeollisuus 2000 -työryhmän mietintö
(18.2.2000)

Opetusministeriö
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseksi opiskelijoiden,
koulutuksessa olevien, nuorten vapaaehtoisten, opettajien ja kouluttajien
liikkuvuudesta Euroopan yhteisössä
(28.2.2000)

Eduskunta
Toisen asteen ammatillinen koulutus
(20.3.2000)

Opetusministeriö
Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus- ja säätelyjärjestelmän uudistaminen
(28.3.2000)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Hallituksen esitys eduskunnalle eläkesäätiölain 102 §:n ja vakuutuskassalain
135 §:n muuttamisesta
(4.4.2000)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lakisääteisen työeläkejärjestelmän kilpailuolosuhteet: Selvitysmiesten
loppuraportti.
(5.4.2000)

Sosiaali- ja terveysministeriö
HE laeiksi eduskunnalle eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta
(19.4.2000)

Kauppa- ja teollisuusministeriö
Vientitakuulakityöryhmän mietintö
(31.5.2000)

Työministeriö
Eräiden ILO:n sosiaaliturvaa koskevien yleissopimusten ratifiointiesteet
(16.6.2000)

Työministeriö
Suomen EQUAL - yhteisöaloitteen ohjelmaesityksen luonnoksen ote

(29.6.2000)

Liikenneministeriö

Toimenpideohjelma Suomen aseman hyödyntämiseksi Venäjän ulkomaankuljetusväylänä
ja liiketoimintakeskuksena
(2.8.2000)

Liikenneministeriö

Selvitys Merenkulkulaitoksen liikelaitostamismahdollisuuksista
(7.8.2000)

Työministeriö

Ehdotus ulkomaalaisvaltuutetun viran muuttamisesta ja tehtävien laajentamisesta syrjintävaltuutetun viraksi
(14.8.2000)

Työministeriö

Kohti etnistä yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta. Ehdotus hallituksen etnisen syrjinnän ja rasmin vastaiseksi toimintaohjelmaksi
(15.8.2000)

Etnisten Suhteiden neuvottelukunta (ETNO)

Lausuntopyyntö ehdotuksesta hallituksen ulkomaalaispoliittiseksi ohjelmaksi
(7.9.2000)

Opetushallitus

Esiopetuskokeilu opetussuunnitelman perusteista
(26.9.2000)

Liikenneministeriö

Itä-Suomen kanavahankkeet
(4.10.2000)

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Sähköliiketoimintojen eriyttämistyöryhmä 2
(4.10.2000)

Verohallitus

Luonnos Verohallituksen päätökseksi matkakuluvähennyksen määrästä v.2000
(18.10.2000)

Verohallitus

Vuonna 2001 ennakoverotuksessa käytettävistä tuloista ja vähennyksistä
(31.10.2000)

Verohallitus

Vuodelta 2001 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista
(22.11.2000)

Ympäristöministeriö

Natura 2000 -verkostoehdotuksen täydentäminen boreaalisella luonnonmaantieteellisellä alueella
(11.12.2000)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Selvitysmiehen esitykset vammaisten ja vajaakuntoisten henkilöiden työllistymisen edistämiseksi

(14.12.2000)

Yhteiskuntapoliittinen osasto ja työympäristöosasto

Valtiovarainministeriö

Laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta

(22.9.2000)

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Hakaniemenranta 1, PL 157, FIN-00531 Helsinki, puh (09) 77211, fax (09) 7721 447, internet: <http://www.sak.fi>

Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf

Hagnäskajen 1, PB 157, FIN-00531 Helsingfors, tel (09) 7721 1, fax (09) 7721 447, internet: <http://www.sak.fi>

The Central Organisation of Finnish Trade Unions SAK

Hakaniemenranta 1, P.O. Box 157, FIN-00531 Helsinki, phone +358 9 77211, fax +358 9 7721 447, internet: <http://www.sak.fi>